

ДНЕВНИКЪТЪ

(стеносграфически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

(Втора Сесия)

LXIV ЗАСЪДАНЕ, СРЪДА 22 ОКТОМВРИЙ 1880 ГОД.

(Подъ председателството на Г-на Сукнарова. — Начало въ 1 часъ послѣ пладнѣ).

Предсѣд.: Ще се чете списъка на депутатитѣ.
Секр. Коевъ: (Чете списъка.)

Предсѣд.: Отъ 172 депутати отсъствуватъ 54, присѣдствуватъ 118, има повече отъ половината и засѣданието се отваря. Ще се чете 63-ий протоколъ.

Секр. Коевъ: (Чете 63 протоколъ.)

Предсѣд.: Има ли нѣкой нѣщо да заяви върху прочетения протоколъ?

Д-ръ Беронъ: Като благодаря душевно на избирателитѣ си отъ Върбишката околия, Османъ Пазарско окръжие, за тѣхното довѣрие, имамъ честь да заявя, че приемамъ изборътъ на моитѣ съграждани — Търновци и да бѣдъ прдставитель отъ г. Търново.

Тодоровъ: Азъ мисля, че г. Паничерски лично заяви, че е ромънски подданикъ, като се е родилъ въ Ромъния, но като взелъ въ внимание 15 протоколъ отъ Търновското Събрание, той се счита българ. подданикъ; въ прочетения обаче протоколъ се бѣлѣжи, че той е заявилъ, че е българ. подданикъ.

Коевъ: Г-нъ Паничерски знаеше, че се ползва отъ правото, което му дава 15-й протоколъ на Търновското Събрание и когато говореше, като се основаваше на тия права, той заяви, че е български

подданикъ. По тая причина се е записалъ и тука, въ протокола, като българ. подданикъ.

Тодоровъ: Извѣстно е на г-да депутатитѣ, че самъ г. Паничерски каза, че е ималъ злощастieto да се роди въ Ромъния и да е ромънски подданикъ. Следователно не може да каже, че е българ. подданикъ.

Паничерски: Г-нъ Тодоровъ, види се, въ другъ смислъ разбира моитѣ думи. Азъ заявихъ, че съмъ се родилъ въ Ромъния, но щомъ приехъ българска служба, изгубихъ ромънското си подданство и споредъ 15 протоколъ станалъ български подданикъ.

Предсѣд.: Има ли нѣкой другъ да забѣлѣжи нѣщо.

Ер. Гешовъ: Въ миналата сесия имаше единъ въпросъ, който се много . . .

Предсѣд.: Ако имате нѣщо върху четения протоколъ да забѣлѣжите, говорете; а ако е за друго нѣщо, тогава ще остане за по послѣ.

Ер. Гешовъ: Тогава си запазвамъ правото да говоря послѣ.

Предсѣд.: Помнятъ г-да депутатитѣ, че онзи день, когато се затвори засѣданието, азъ бѣхъ казалъ, че на дневния редъ е първо внасянието на законо-

проектитѣ и послѣ отговорѣтъ на Тронната рѣчь. Сега споредъ четений протоколъ отговора на Тронната рѣчь дохожда на първо мѣсто. Но азъ мисля, най първо да се четатъ законопроектитѣ.

Тодоровъ: Преди да пристъпимъ къмъ четението законопроекта за духовнитѣ работи въ Българското Княжество, желателно е да се знае, на основание 109 чл. отъ Конституцията, да ли се е изпълнилъ този членъ, да ли има Княжески Указъ, съ който да е придруженъ този законопроектъ, защото виждамъ, че има заповѣдъ отъ Князя да се печата другъ законопроектъ, който бѣше изработила комиссията за духовнитѣ работи, която по преди засѣдаване за тѣзи работи. Заради това желателно е да се знае, предложенъ законопроектъ да ли е той сѣщия, или е претърпѣлъ нѣкои измѣнения и, споредъ 39 чл. на Конституцията, да ли има за него съгласие и Св. Синодъ и Екзарха? (чете 39 чл. на Конст.) Азъ мисля, господа, че ние трѣба да почитаме тѣзи власт. Ако Европейскитѣ сили ни раздѣлиха политически на части, то духовно ние съставляваме едно цѣло само чрезъ уважение този Св. Синодъ и Екзархията. Ако свободна България не почита Св. Синодъ и Екзархията, какъ ще ги почита онзи угнетенъ македонецъ, който се намира подъ политическото турско иго, когото гърцитѣ искатъ духовно да завладѣятъ и на който натискатъ да остане грѣкъ. Какъ ще можемъ да пристъпимъ къмъ една такава противоконституционна работа? За това прави въззвание къмъ патриотизма на г-да представителитѣ, да ли желаятъ да се раздѣлимъ отъ единната Българска Черква, чрезъ която ние съставяме едно единство?

Мин. Цанковъ: Г-нъ предговорившии побърза да подига въпроса. Тука имаме два въпроса, които трѣба да се отдѣлятъ: единътъ е, да ли трѣба Княжески Указъ за внасяние законопроектитѣ; колкото за другия въпросъ, за него ще се говори по подирѣ, когато ще се разисква законопроекта. За първия въпросъ се казва въ членътъ на Конституцията, че всѣки законопроектъ се внася съ Княжеска „заповѣдъ“. Ако обича бюрото да се прочете този членъ. Тамъ не е казано Княжески „указъ“, но „заповѣдъ“.

Секр. Коевъ: (Чете 109 членъ на Конституцията.)

Мин. Цанковъ: Заповѣдъ е словото на Князя. Въ Княжеското слово е казано: „Моето правителство ще внесе толкова и такива законопроекта, отъ които обръщамъ особеното ви внимание на еди-кой си“. Министритѣ какъ да внесатъ законопроектитѣ си? Нѣма нужда за друга форма освѣн оная, защото това е казано въ Княжеското слово. Указъ е тоже словото на Князя; а погледнѣмъ указъ отъ това има ли? Колкото за другия въпросъ: трѣба ли то-

зи законопроектъ отъ комиссията да се внесе понапредъ, то тука правителството не претендира нито за едното, нито за другото. Правителството напечатва законопроектитѣ и ги възлага на бюрото, а то е длъжно да ги представи на Н. Събрание. Остава на Народното Събрание да рѣши, кой законопроектъ понапредъ иска да разгледва и то тоже рѣшава, за кой проектъ трѣба да се избере комиссия и за кой не.

Предсѣд. Азъ мисля, че въпросътъ е изчерпанъ. Законопроектътъ трѣба по напредъ да се прочете и внесе, а тогава може да станатъ разисквания върху него.

Бурмовъ: Азъ желая не върху законопроекта да говоря, но върху думитѣ на г-на министра.

Предсѣд. Този въпросъ се рѣши въ миналата сесия.

Бурмовъ: Имамъ ли право да кажа нѣколко бѣлѣжки?

Предсѣд. Ако желае да ги слуша Н. Събрание, кажете. (Гласове: желае!)

Бурмовъ: Разясненията никога не сж излишни. Може би напредъ да сме рѣшили нѣщо, но може да е неправилно. Отъ това неслѣдва, че несмѣемъ да поправимъ погрѣшката си. Ние можемъ въ новата си сесия да развалимъ всичко рѣшено въ миналата сесия, ако видимъ, че сме погрѣшили. Думата е тука за формата, за въвеждане законопроектитѣ въ Н. Събрание. Г-нъ М-ръ на Външнитѣ работи дава разяснение на члена отъ Конституцията, въ който се казва, че съ Княжеска заповѣдъ трѣба да се обличатъ законопроектитѣ, които се въвеждатъ въ Н. Събрание. Споредъ г-на М-ра княжеската заповѣдъ бива и словесно да се даде. Такова е тълкованнето, което прави М-ра. (Немиръ.) Рѣчь е тука за формата, по която да се внасятъ законопроектитѣ. -- Г-нъ М-ръ да даде разяснение, че съ думата: „Княжеска Заповѣдъ“ се разбира и това, че Князьтъ искава своето съгласие и устно. Съ това тълкование можемъ ли да се съгласимъ? Ние сме новаци въ конституционния животъ; ние имаме една Конституция, която въ общи черти искава нѣкои постановления; но тѣ какъ се полагатъ, то ние трѣба да го обяснимъ? И какъ ще го обяснимъ? — Съ примѣри, които виждаме въ други конституционни държави, дѣто се практикува Конституция отъ много време и отъ които ние приехме нашата Конституция. Какво се прави въ други мѣста? Всѣки законопроектъ, който се внася въ камарата, носен подписан не само на Министра, но и на самата Глава на държавата, за да се види явно неговото съгласие. Това е форма, която практикуватъ другитѣ държави, за да се знае, че този проектъ не е внесенъ отъ нѣкое посторонно лице, но именно съ съгласието на Главата на държавата. Това е именно форма, която съществува да се увѣри всѣки, че законопроектътъ се е вне-

сълъ по мнѣнието на Министра и съ съгласието на държавната Глава. Каква е причината за това? — Това е твърдѣ лесно. Всѣки законопроектъ, който се предлага на Н. Събрание, трѣба да има отгорѣ си извѣстна форма отъ предъ, именно: Ние Князь български заповѣдаме! и пр. и подъ нея да носи подписа на Князя. Колкото за думата „заповѣдъ“, дали значи тя словесна или писменна заповѣдъ, то азъ ще кажа, че думата „указъ“ се въведе на мѣсто думата „заповѣдъ“, французски „decret“, отъ първото българ. М-во, което е премислило да тури на мѣсто „заповѣдъ“ „указъ“.. А „заповѣдъ“ значи именно онова, което се казва на французски „Декретъ“. Декретъ се употребява именно въ този случай, когато Главата на държавата предпише да се въведе единъ законопроектъ на разглеждане въ Н. Събрание. По моето мнѣние Н. Събрание можеше да не приеме и да отхвърли този законопроектъ, щомъ види че нѣма тая форма. Азъ бихъ желалъ, ако е опущено това при този проектъ, да се варди за напредъ. Азъ вѣрвамъ М-ра, че Н. Височество е далъ заповѣдъ да се внесе този законопроектъ, но формата е испусната; а тя трѣба да се съблюдава, за да се знае, че при внасянието е изпълненъ закона.

Мин. Цанковъ : Азъ питамъ г-на предговорившии, който казва, че заповѣдъ и указъ било се сж-щото, да ли словото на Н. Височество има по малка сила отъ заповѣдъ или указъ на Князя? Съ словото не само устно, но и писмено се дава заповѣдъ за внасянието на еди-кои законопроекти. Има ли разлика отъ указъ, когато Н. Височество каже писмено и устно: „Моитѣ министри ще предложатъ такива и такива проекти“? Съ това той вече дава пълномощие на тѣхъ да внасятъ законопроектитѣ си. Ако иска Н. Събрание, нека се гласоподава за това, за да се свърши този въпросъ. Става вече три пѣти г. Бурмовъ го предлага, безъ да има нѣкакъвъ смисълъ.

Предсѣд. : Върху този въпросъ Н. Събр. вече се произнесе нѣколко пѣти. Слѣдователно не давамъ никому рѣчь. Лани се рѣши този въпросъ.

Бурмовъ : Азъ искамъ дума

Предсѣд. : Рѣши се вече.

Тодоровъ : Искаме свобода на словото!

Предсѣд. : Върху рѣшенъ въпросъ? Желаетъ ли Н. Събрание да се говори върху този въпросъ? Който желаетъ да си дигне ржката. (Меншество.)

Бурмовъ : Трѣба да се констатира да ли е меншество. Произволъ нещж. Като депутатъ смѣя да протестирамъ противъ вашия произволъ! Нека се констатира гласоподаването. Имаме правилникъ. Нарушавайте правилника!

Тодоровъ : Всѣки депутатъ има право да говори; това е най-священното нѣщо, което имаме. Дайте ни дума, за да се освѣтлимъ какво правимъ!

Предсѣд. : Не нарушавайте вие правилника! Да не се повърщаме върху свършенъ въпросъ! (Шумъ.)

Бурмовъ : Искамъ дума.

Начовичъ : Протестираме!

Бурмовъ : Кой констатира има ли вишегласие, или меншество? Да се констатира добръ. Питайте Н. Събрание.

Предсѣд. : Призовавамъ ви на редъ. Не ме учете какво има да правя!

Бурмовъ : Тогава трѣба да си излѣземъ.

Грънчаровъ : За да не става такава препирня, предлагамъ да се преброятъ гласоветѣ. Тѣй глѣчимъ безъ да вършимъ работа.

Предсѣд. : Тѣй ще се връщаме на рѣшенъ предмѣтъ. Бюрото никога не лѣже!

Грънчаровъ : Работата е само за по голѣмо у-вѣрение на тия г-да, че нѣма вишегласие.

Стамболовъ : Струва ми се, че тука има хора, които искатъ да бламиратъ бюрото, като се отнасятъ съ недовѣрие къмъ него. За да се докаже, че тия хора го правятъ злоумишлено, предлагамъ да стане още едно гласуване. Ако вишегласието пожелае да се неразисква този въпросъ, то тѣзи хора да просятъ извинение. Заради туй да стане още веднажъ гласуване.

Тодоровъ : Мисля, че бюрото нѣма право да полага такива въпроси: да ли желаетъ Н. Събрание да се говори или не. Тука всѣки депутатъ има право да говори. Каза се още, че въпроса е рѣшенъ, а между това дава се на едно момче, както е г-нъ Стамболовъ, правото, да въспира представителитѣ да си кажатъ своитѣ мнѣния по единъ въпросъ. Туй е единъ произволъ, който се върши тука. Какъ може да се каже, че е рѣшенъ въпроса, като не се дадохъ достаточни освѣтления. Ако искате да запуните устата на депутатитѣ, тогава е друго. (Шумъ.)

Предсѣд. : Азъ ви укорявамъ! Недавамъ никому дума.

Тодоровъ : Вие нѣмате право да ме укорявате!

Бурмовъ : Искамъ дума!

Предсѣд. : Не Ви давамъ думата.

Бурмовъ : Това е произволъ. Да се гласува още веднажъ. Какво право имате да не давате дума на представителитѣ? Викате исчерпанъ билъвъпросъ! Произнесели се Нар. Събрание? — Не се произнесе!

Предсѣд. : Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори? (Гласове: желаетъ!) (Други: нежелаетъ!)

Стамболовъ : Вие не турнахте въпроса ясно. Трѣба да се гласува: да ли наистина е имало вишегласие, или не. Тука се бламира бюрото, че не е било показало право: да ли е вишегласие или меншество. Тоя въпросъ искамъ да се гласува.

Бурмовъ : Да отговоря на г-на Стамболова —

искамъ думата.

Предсѣд.: Именно върху това е въпроса и като председателствуещъ констатирахъ, че бѣше меншество; но ако Събранието иска още веднажъ да се гласува и на ново да се констатира: да ли бѣше меншеството за или противъ, то може да се произнесе. Който иска да се гласува на ново, да си дигне ржката? (Вишегласие.) (Немиръ.)

Стамболовъ: Да се пита: желае ли Н. С. подигнатий отъ г-нъ Тодорова и подирѣ отъ г-на Бурмова въпросъ да се разисква или не.

Бръшляновъ: Г-нъ Стамболовъ нѣма право да учи предсѣдателя. (Шумъ).

Предсѣдатель: Давамъ на вотирание: приема ли Н.С. подигнатий въпросъ отъ г-нъ Бурмова, по формата за внасяние на законопроектитѣ отъ страна на Министерството, да се разисква? Който желае да се разисква да си дигне ржката. (Меншество.)

Стамболовъ: Имахъ напредъ предложение, че понеже тѣзи г-да казаха, че бюрото лъже, то трѣба да просятъ извинение; иначе тѣ не сж достойни да бждатъ представители.

Бурмовъ: Първо и първо вие г-нъ Стамболовъ като правите едно предложение, което не се отнася до единъ предметъ, който да се дава на комисия, то трѣба да бжде подписано отъ $\frac{1}{4}$ на депутатитѣ. Имате ли това? Тогава правете предложението. Отъ законность не се боиме. Това е бѣлѣжка на г-на Стамболова за предложението му.

Стамболовъ: Азъ вѣрвамъ, че цѣлото Събрание ще ме поддържи.

Бурмовъ: Азъ не съмъ свършилъ. Второ, ние, г-да ако, рѣкохме, че нѣма вишегласие при първото гласоподаване, не искахме да кажемъ, че нѣмаме довѣрие къмъ бюрото, а казахме, че може да е станала погрѣшка. По забѣлѣжването на нѣкои представители имаше вишегласие, а споредъ предсѣда-

теля — меншегласие. Азъ искамъ да се потвърди, понеже не се е констатирало, че има вишегласие. Ето всичкото. Сега неостава друго освѣнъ да се попита Н. С. и да се констатира. Това неще каже, че нѣмаме довѣрие къмъ бюрото; но и тѣ като чловѣци могатъ да направятъ грѣшка.

Предсѣдатель: За да се прекжснатъ всичкитѣ препирни, мисля, че е достаточенъ укоръ за тѣзи г-да самото гласоподаване за тѣхното недовѣрие.

Тодоровъ: Земете си думата назадъ. (Шумъ.) Ние непоказвахме недовѣрие; но вие правите работи, които съвсѣмъ не показватъ либералность. (Шумъ) Недавайте дума. Нѣма свобода на словото. (Гласове: доло! доло!) Гдѣ остава 93 чл. на Конституцията?

Предсѣд.: Сѣднете на мѣстото си.

Стамболовъ: Тука хората се отнасятъ като башибозуци и искатъ да се распоредятъ като Еленски чорбаджии. Да се внуши на тѣзи хора да почитатъ правилника. Тий трѣба да искатъ извинение отъ бюрото.

Бурмовъ: Искамъ думата.

Предсѣд.: Недавамъ никому дума по тоя въпросъ.

Бурмовъ: На Стамболова давате дума.

Предсѣд.: Недавамъ дума никому (Гласове: дайте распусъ на 5 минути! Други: — да се работи!)

Сенр. Золотовъ: (Чете Отношение отъ Министерството на Външнитѣ работи и Исповѣданията.)

Господину Предсѣдателю на Народното Събрание. По заповѣдъ на Негово Височество Князя съ настоящето имамъ честь да внесж въ Народното Събрание за обсжждане два законопроекта:

1) Законопроектъ за Черковното Управление въ Българското Княжество; и

2) Законопроектъ за организацията на санитарното Управление въ Княжество България.

Подписалъ Министръ **Д. Цанковъ**.

Главенъ Секретаръ **А. Х. Людскановъ**.

Нач. на Отд. **П. Генчевъ**.

Секретаръ Золотовъ. (Чете:)

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за

Черковното Управление

въ

БЪЛГАРСКОТО КНЯЖЕСТВО.

Членъ 1. Българското Княжество отъ черковна страна, като съставлява една нераздѣлна часть отъ Българската черковна областъ, подчинява се на Св. Синодъ—Върховната духовна власть на Българската черкова, гдѣто и да се намира тѣзи власть. Чрезъ послѣдната Княжеството съхранява единството си съ Вселенската Вѣсточна Черкова въ всичко, що се отнася до догмитѣ на вѣрата (Конституция, чл. 39)

Членъ 2. Уставътъ за управлението на Българската Екзархия е основниятъ законъ за Черковното Управление на Княжеството. Тоя Уставъ се приспособява въ Княжеството на начинътъ показанъ въ слѣдующитѣ членове на тоя законъ:

УСТАВЪ

за

Управлението

на

Българската Екзархия.

ПРИСПОСОБЕНИТО

на

Сжщиятъ Уставъ

въ

Българското Княжество.

Часть първа.

За лицата.

ГЛАВА I.

За устроение на управлението.

1. Самоуправляемата Православна Българска Черква, подъ име Екзархия, членъ неотдѣленъ отъ Единая Святая, Соборная и Апостолская Церковь, съставлява се отъ на-ходящитѣ се въ Отоманската Държава Български Епархии, които се именно или общо опредѣляватъ въ издадениитъ за составленieto ѝ високъ Царскій Ферманъ.

2. Като части съставни на тия епархии, опредѣля-ватъ се цѣли казитѣ и нахитѣ, които се въ тѣхъ нами-ратъ, заедно съ селата имъ.

3. Съгласно съ настоящий Уставъ Екзархията, въ-обще, управлява се духовно отъ Святий Синодъ, а всяка Епархия отъ Митрополитъ.

4. Святийтъ Синодъ, составляющій върховното Ду-ховно Началство на Православнитѣ Християни въ Екзар-хията, състои отъ Екзархътъ, председателътъ неговъ и отъ созасѣдатели.

5. Екзархътъ носи тѣзи титулъ независимо отъ епи-скопскитѣ си чинъ. Имѣющій убо екзаршеската титула, ще е епископъ на епархията, която се е случило да има, когато е станалъ Екзархъ и ще бѣде пакъ епископъ на тѣзи Епархия, ако би да престане отъ екзаршеството безъ низвержение отъ священноначалството си. Екзархътъ ще се опредѣлява всякога само за четири години.

6. Созасѣдатели на Синода сж, правилно (канониче-ски), вситѣ Митрополити на Екзархията. Но понеже не е възможно да присѣтствуватъ постоянно вситѣ въ Сино-дътъ, то четири само отъ всѣхъ избираеми созасѣдате-лствуватъ и представляватъ вситѣ други за всичко, освѣнъ за онова, което настоящитъ Уставъ предпазва за вситѣ епископи.

7. Митрополититѣ зависящи на право отъ Св. Су-нодъ, стоятъ подъ непосредствението правилно надзира-телство и вѣдомство на тоязи Синодъ, отъ когото приематъ и ржкоположенieto си, когото спомѣнуватъ правилно въ священнитѣ служби и до когото се направо отнасятъ.

8. Въ сѣдалището на Екзархията сжществува за не-духовнитѣ ѝ дѣла, подъ председателството на Екзарха или на единъ неговъ намѣстникъ, единъ върховенъ мѣр-скій Екзарскій Сѣвътъ, состоящъ отъ 6-тъ лица, изъ които двѣтъ трѣба да сж всегда отъ цариградскитѣ Българи.

Тоя членъ се приспособява тѣй, щото деветѣтъ епархии, които се намиратъ сега въ територията на Кня-жеството, ще съставятъ само четири епархии, а именно: Търновска, Софийска, Видинска и Преславска.

Частитѣ отъ епархитѣ, които оставатъ вътъ отъ територията на Княжеството, нареждатъ се по благоус-мотрѣнието на Негово Блаженство Екзархътъ.

Титулярнитѣ митрополити на унищожениитѣ епархии приематъ отъ Правителството пенсии до животъ.

Тоя членъ се приспособява напълно, съ измѣнение на думитѣ: казини нахити, на мѣсто които се разбира думата околии.

Приспособява се напълно.

Има пълна сила.

Има пълна сила.

Но тѣй като се унищожаватъ съ тоя законъ Ловчан-ската епархия, която е епархия на сегашния Екзархъ, На-родното Сѣбрание изявява желание, щото християнитѣ отъ овдовѣлата Търновска епархия да избержтъ за свой митро-политъ сегашния Екзархъ.

Има сила съ разликата само, че ако би да се из-бержтъ отъ Митрополититѣ на Княжеството двоица или по-много за да засѣдаватъ въ сжщата година въ Св. Су-нодъ, единъ само отъ тѣхъ има право да въсприеме и то когото укаже Правителството.

Има пълна сила, съ притурка: Митрополититѣ отъ епархитѣ на Княжеството стоятъ за недуховнитѣ дѣла на черковното управление въ Княжеството подъ непосред-ствението надзирателство и вѣдомство на Министерството на Исповѣданията, до което се направо и отнасятъ.

Тѣй като недуховнитѣ дѣла на черковното управле-ние въ Княжеството се възлагатъ на Министерството на Исповѣданията, тоя членъ не се отнася за епархитѣ на Княжеството.

Членовеѣ на тойзи Свѣтъ избиратъ се отъ Епархійскитѣ избиратели на всичката Екзархия и се потвърждаватъ отъ Императорското Правителство по просба на Екзархѣтъ основаема на избирателното имъ писмо.

9. Святий Синодъ има: отъ духовни лица единъ писарь, единъ или двама подписари и единъ или повече прислужници, споредъ нуждата на дѣлата. Всеи тия лица избира Синодѣтъ тайниятъ гласоподаваниетъ, а опредѣлява писмено Екзархѣтъ.

10. Екзархійскитѣ Мирскіи Свѣтъ има такожде отъ мірски лица: единъ писарь, единъ или двама подписари, единъ ковчежникъ (кассиринъ) подъ здраво поръчителство, единъ пресмѣтникъ и единъ или повече прислужници, споредъ нуждата. Тия лица избира Свѣтътъ тайниятъ гласоподаваниетъ, а опредѣлява писмено Екзархѣтъ.

11. Синодѣтъ и Екзархійскитѣ Свѣтъ иматъ си при томъ изъ миряни: единъ придворникъ (капукехая), единъ помощникъ неговъ, единъ катининъ и единъ подкятининъ, споредъ нуждата. Тия лица се избиратъ тайниятъ гласоподаваниетъ отъ св. Синодъ и отъ Екзархійскіи Свѣтъ, а се опредѣляватъ писмено отъ Екзархѣтъ.

12. Въ сѣдалището на всяка Митрополия, подъ председателството на Митрополитѣтъ, или единъ неговъ намѣстникъ, съществува единъ Епархійскій смѣсенъ Свѣтъ, състоящъ отъ председателѣтъ си, отъ три духовни лица, и отъ петъ до седемъ миряни, избираеми вси отъ Епархійскитѣ мирски и духовни избиратели, споредъ глава 6-та.

13. На тоя епархійскій свѣтъ принадлежи управленіето и сѣдението на епархійскитѣ дѣла. Когато се касае обаче за чисто духовни дѣла, то мирскитѣ членове, ако и да присѣствуватъ, незиматъ участие въ рѣшеніята, защото на такива дѣла рѣшеніята си оставатъ само на духовнитѣ членове на рѣченийтъ свѣтъ.

14. Рѣшеніята на епархійскитѣ свѣтъ се отнасятъ апелативно предъ св. Синодъ или предъ Екзархійскіи Свѣтъ, споредъ същността на дѣлата. А пакъ отнасяние за уничтожение напротивъ святитѣ правила или противъ настоящитѣ Уставъ издадени рѣшения ставатъ въ първѣи случай предъ св. Синодъ, а въ вторѣи предъ Екзархійскіи Свѣтъ само.

Колчимъ се представятъ апелации за смѣсени черковни дѣла, духовни съ недуховни съединени, или обратно, тия се разгѣдватъ и рѣшаватъ наедно отъ св. Синодъ и отъ Екзархійскіи Свѣтъ.

Нѣма никаква връзка съ черковното управление въ Княжеството.

Нѣма никаква връзка съ черковното управление въ Княжеството.

Нѣма никаква връзка съ черковното управление въ Княжеството.

Членовеѣ 12 и 13 се приспособяватъ въ Княжеството тъй както слѣдва:

Въ сѣдалището на всяка Митрополия, подъ председателството на Митрополита или единъ неговъ намѣстникъ, съществува единъ епархійскій свѣтъ, състоящъ отъ председателѣтъ му и отъ четире епархійски священници, избираеми само отъ духовни избиратели споредъ глава 6-та.

На тоя епархійскій свѣтъ принадлежи управленіето и сѣдението на духовнитѣ епархійски дѣла.

Управленіето и сѣдението на недуховнитѣ епархійски дѣла принадлежи — първото на Министерството на Исповѣданията, а второто на обикновеннитѣ сѣдилища.

Тоя членъ се приспособява тъй както слѣдва:

Рѣшеніята на епархійскитѣ свѣтъ се отнасятъ апелативно предъ св. Синодъ. А пакъ отнасяние за уничтожение напротивъ святитѣ правила или противъ Екзархійскіи уставъ и настоящитѣ законъ издадени рѣшения става — въ първѣи случай предъ св. Синодъ, а въ вторѣи — предъ Върховнитѣ сѣдъ на Княжеството само.

ГЛАВА 2.

За избраніето на Екзархѣтъ.

15. Избираемий за Екзархъ трѣба да има слѣдующитѣ качества:

1. да е роденъ подданикъ на Отоманското Царство; 2. да е родомъ българинъ; 3. да има возрастъ поне 40 години; 4. да има учение въобще, и най паче черковно; 5. да се отличава съ прави мисли върху Православиата Вѣра, и съ точно хранение на черковний редъ; 6. да е управлявалъ непорочно епархия поне въ петъ години; 7. да е похваленъ за умъ и разумъ въ слово и дѣло, захваленъ въ дѣла черковни и мирски и за поведѣние добродѣтелно и непорочно; 8. да има общо почеть въишна и въиутрѣнна и довѣренность предъ народа и предъ Царството.

Членовеѣ отъ 15 до 25 иматъ пълна сила, съ слѣдующето тълкувание:

Ако би да се избере за Екзархъ иѣкой отъ Митрополитѣ на епархитѣ въ Княжеството, той ще се смѣта за отомански подданикъ, додѣто занимава екзархійския престолъ, а се възвръща въ българското си подданство, щомъ стане пакъ епископъ на своята епархия. (чл. 5).

Щомъ Екзархѣтъ въсприеме длъжността (чл. 25), той извѣстява съ писмо Негово Височество Българския Князь, който отъ своя страна издава прокламация къмъ народѣтъ си.

16. Колчимъ предлѣжи да се избере новъ Екзархъ, членовѣтъ на святийтъ Синодъ иматъ привременно Намѣстникъ и Предсѣдатель постарийтъ изъ между имъ по ржкоположенне, на когото името извѣстятъ на Царското Правителство, просящи съврременно отъ него дозволение за избирание на новъ Екзархъ.

17. Щомъ се земе отговоръ отъ Правителството, членовѣтъ на св. Синодъ, предсѣдательствуемъ привременно отъ по старийтъ по ржкоположенне членъ, пишатъ до вситѣ Митрополити на Екзархията окржно писмо, заповѣдающе имъ, щото всякой отъ тѣхъ, като размисли зрѣло и добросвѣстно, да испрати до предсѣдателя на Синодътъ, въ растоанне на 21 день отъ приемянето на окржното писмо, въ записка особенна запечатана и въ свое особено писмо приключена, забѣлѣжка на 3—5 Архирейски имена, които имѣющи изискуемитѣ отъ 15-йтъ членъ качества, би намѣрилъ достойни за екзаршеский чинъ. Тая забѣлѣжка ще се испраща отъ рѣченитѣ Митрополити въ особена книжка, запечатана и приключена въ едно особенно тѣхно писмо, до предсѣдателя.

Подобни записки на избираеми лица ще приготвятъ и членовѣтъ на св. Синодъ и ще ги предадатъ запечатани на намѣстникътъ, който съ своята подобна запечатана записка ще ги пазн неповредени при себѣ си, догдѣ се събере избирателныйтъ сборъ.

18. Освѣнъ рѣченното окржно писмо, предсѣдательствующий Намѣстникъ, наедно съ членовѣтъ на Екзархийскийтъ Совѣтъ, пишатъ друго окржно писмо до вситѣ синодални и несинодални Митрополити на вситѣ Епархии или до Намѣстникътъ имъ, заедно съ епархийскийтъ свѣтъ, заповѣдающе имъ, слѣдъ като прочетжтъ въ черква това писмо, да призаватъ въ първенствующийтъ градъ на Епархията, въ растоанне на 15 дни отъ приемянето на това писмо, избирателитѣ ѝ на сборъ, предсѣдательствуемъ отъ мѣстнийтъ Священноначалникъ или отъ неговия намѣстникъ, и да подѣйствуватъ щото съ пълно гласоподаване и съ пълно вишегласие да се избере отъ тойзи сборъ изъ между най-почтеннитѣ и най-способнитѣ българи царски подданици, тамъ или на друго мѣсто пребивающия, двама представители за Епархията, като ще се избератъ и двама представители, отъ пребивающитѣ въ Цариградъ православни българи, които представители, снабдени съ избирателното си писмо, поднесано отъ избирателитѣ, потвърдено отъ священноначалникътъ му и отъ членовѣтъ на епархийскийтъ свѣтъ, и подпечатано съ печать на Митрополията да пойдатъ незабавно въ сѣдалището на Екзархията, за да участвуватъ въ Общыйтъ сборъ, който ще стане за избиранието на Екзарха въ първата недѣля слѣдъ 61 день отъ деня на окржното писмо.

19. Въ урѣченныйтъ за сбора недѣлниченъ день призоваватъ се слѣдъ Божественната Литургия вситѣ избиратели, приносящи избирателнитѣ си писма въ Екзархийскийтъ домъ, гдѣто съ присѣтствнето и съдѣйствнето на св. Синодъ и на Екзархийскийтъ Совѣтъ, като се преглѣдатъ и докажатъ редовни избирателнитѣ имъ писма, щомъ се намѣрятъ присѣтствующи тритѣ поне четвъртини отъ ожидаемитѣ представители, Предсѣдательствующийтъ Священнаго Синода, като предизрѣче едно прилично словце и отправи къ Богу прилична молитва, проглашава Собора отворенъ, и му бива Предсѣдатель.

Ако ли се случи да не присѣтствуватъ тритѣ четвъртини отъ ожидаемитѣ представители, отлага се за сѣданнето за 15 дни и съврременно призоваватъ се чрезъ телеграфътъ неприсѣтствующитѣ; а щомъ се мине опре-

дѣленното време, засѣданнето наченва, колкото представители и да присѣтствуватъ, носящи редовно избирателнитѣ свои писма.

20. Щомъ почне засѣданнето, председателятъ представя на Събора запечатани, както сж отъ начало дошли, вишерѣченитѣ записки. Съ задѣлжение отъ Съборътъ писарьтъ на св. Синодъ, писарьтъ на Екзархийскій Съвѣтъ и двама отъ сборнитѣ членове, като преглѣдатъ пепърво и припознаятъ предъ всичкитѣ цѣлостта и непочекността на печатитѣ имъ, отварятъ запискитѣ и записватъ особенно тритѣ или петъ-тѣхъ въ всѣка отъ тѣхъ забѣлѣжени имена. А като се тѣй всичкитѣ запишатъ, отбиратъ изъ между тѣхъ иститѣ имена и ги турятъ особито по стѣлбове, колчимъ се намѣрятъ забѣлѣжени въ записка. Послѣ же като се пречетатъ всѣко едно отъ тѣхъ, ако се намѣрятъ отъ тия имена забѣлѣжени въ всичкитѣ записки или въ по многото отъ тѣхъ, три или повече имена, — тия само; ако ли по малко отъ три, тогасъ първо Св. Синодъ, като представитель на всичкитѣ Священноначалници, отъ имената, които въ запискитѣ сж зели наистина повече гласове, но не и пълно вишегласие, избира такожде по вишегласие двѣ или три имена, които заедно съ ония, що сж взели първо вишегласие въ запискитѣ, като се разиде по настоящему Съборътъ, предлага тоя часъ председателятъ съ свое прошение на Високото Царско Правителство за удобрение.

21. Като се приеме отговорътъ на Високото Царско Правителство, председателятъ свиква Съборътъ незабавно при присѣтствието на Св. Синодъ и на Екзархийскійтъ Съвѣтъ, и като се прочете отговорътъ на Правителството, Св. Синодъ проглашава удобренитѣ имена, че сж правилно отъ всичкитѣ или отъ по многото священноначалници избрани, като равно достойни за Екзархийскій престолъ.

22. Правилната частъ отъ това избране като се свърши така, Съборътъ пристѣпва да избере, съ тайно гласоподавание, едно отъ избранитѣ имена, които сж се избрали отъ архиперейското съсловие; и който отъ тѣхъ се яви, че зель пълно вишегласие, той абие се и провъзгласява стъ всѣхъ като правилно и законно избранъ отъ клира и народа, за да приеме Екзархийскійтъ чинъ.

23. За избраннето тѣй свършено, пише се и подписва се тоя часъ отъ всѣхъ въ кодиката изложение, а послѣ слизатъ вси въ храмътъ, та испѣватъ Богу благодарение за извършеното избране, и тѣй си отхождатъ всякий во своя си.

24. Основаючи се на това изложение, членоветѣ на Св. Синодъ и на Екзархийскійтъ Съвѣтъ пишатъ прошение до Високата Порта, чрезъ което извѣстятъ станалото правилно и законно избране и просятъ да се припознае званично избраниитѣ Екзархъ.

25. Като се издаде писмото на това признание, призовава се званично отъ Св. Синодъ опредѣлений Екзархъ, който, като се яви предъ Негово Величество Августѣшаго Султана, и предъ първитѣ министри на Високата Порта, увожда се тогава тържественно въ Екзархийскійтъ домъ и восприма длѣжноститѣ си.

ГЛАВА 3.

За избиранието на членоветѣ на Святий Синодъ.

26. Святиитѣ Синодъ на Българската Екзархия, като представлява всичкитѣ нейни Митрополити, избира се естествено отъ вситѣ тия Митрополити.

Членоветѣ отъ 26 до 34 иматъ пълна сила.

27. Всѣка година отъ опредѣляемийтъ четирегодишенъ за сѣнодна служба периодъ, като се оттегли въ първийтъ периодъ, всѣкога по младийтъ по рукоположението отъ сѣнодалниѣ членове на тоя периодъ, а въ слѣдующийтъ кой какъ му се свърши цѣла четирегодишната служба, Екзархътъ ведно съ Св. Сѣнодъ, два мѣсеци преди да се свърши годината, пишатъ окръжно писмо до вситѣ Митрополити, както и до самитѣ сѣнодни членове, да испратятъ въ записка, подписана и запечатана, едно митрополитско име. По една такава записка подписватъ и запечатватъ и самитѣ сѣнодални членове.

28. Никой Митрополитъ не може да се избира членъ на Сѣнодътъ, безъ да е управлявалъ епархия четире години. Но поради настоящата же скудостъ отъ такива архиереи, избранниѣ за първъ пѣтъ членове на Св. Сѣнодъ могатъ се избра и за вторий за сѣнодна служба периодъ.

29. Като дойдатъ и се запечатани упаятъ вситѣ тия записки, Екзархътъ извършва распечатването имъ и отборътъ на поданитѣ въ тѣхъ гласове предъ Св. Сѣнодъ и Екзархийскитѣ Сѣвѣтъ; а който отъ въ тѣхъ забѣлѣженитѣ се яви, че е зель гласъ отъ по многото архиереи, той се проглашава за приемникъ на удаляемийтъ членъ, който обаче само тогава се оттеглява конечно, когато, призованъ, дойде новий.

30. За извършениѣ тѣй отборъ на гласовѣтъ и станалото проглашение на сѣноднитѣ членове, съчинява се изложение и, като се препише на чисто въ кодиката на избрания, подписва се отъ прѣдсѣдателствующийтъ Екзархъ и отъ присѣдствовавшиѣ духовни и мирски членове. А послѣ съ прошение, основано на това изложение, извѣстятъ се на Високата Порта имената на избранниѣ.

31. Никой и подъ никаква причина не зима участие въ Св. Сѣнодъ, ако не е редовенъ неговъ членъ. Исклучение на това става само когато нѣкой членъ не може да присѣдствова, та затова съ сѣнодно рѣшение се види нужно да се призове привременно на негово мѣсто другий изъ присѣдствующиѣ въ града архиереи.

32. Никой отъ избранниѣ сѣнодни архиереи не може да се откаже да неприемне тая служба, инакъ се наказва съ правдоностъ (аргосвание). Исклучаватъ се отъ това правило само ония, които сж дошли на седемдесѣтъ годишенъ възраст, или сж тежко болни.

33. Ако избраниѣтъ за членъ на Сѣнода поради едната или другата отъ двѣтъ причини въ предидущийтъ членъ, праведно неприемне, и бира се другъ на негово мѣсто, споредъ както се е казало въ членовѣтъ 27, 28, 29.

Ако ли първо приеме, а послѣ посреди службата си, или умре или си даде оставката: ту защото се разболѣлъ, та здравнето му изисква съвършенното му отдалечение, — ту защото дошелъ на 70 годишенъ възраст: тогава Екзархътъ наедно съ Св. Сѣнодъ избиратъ съ тайно гласоподавание и съ пѣлно вишегласие другито за да служи вмѣсто него само презъ останалото време на годината; а въ конецътъ на годината може да се избере пакъ редовенъ членъ на Сѣнодътъ за слѣдующий периодъ; и името на тѣй избраниѣтъ, такожде се извѣстятъ на Високата Порта.

34. Членовѣтъ на Св. Сѣнодъ иматъ право въ разстояние на четирегодишната имъ служба да посѣщаватъ ежегодно Епархията си отъ единъ до три мѣсеци, но всякога единъ по единъ, а никогашъ двама въ сжщото време.

ГЛАВА 4.

За избирането и опредѣлението на членоветѣ на
Екзархийскитѣ Съвѣтъ.

35. Избираемий за членъ на Екзархийскитѣ Съвѣтъ трѣба да има слѣдующитѣ качества: 1. Да е роденъ Българинъ, подданикъ отъ Отоманското Царство. 2. Да е опитенъ и способенъ за тая служба. 3. Да има безукоризненно поведение и общо почитание. 4. Да има възраст поне 30 години.

36. Службата на членоветѣ на Екзархийскитѣ Съвѣтъ ще трае четири години. За първъ пътъ само по прошеніе на двѣ години слѣдъ съставленіето му ще се оттеглятъ двама отъ нецариградскитѣ му членове и единъ отъ цариградскитѣ по жребіе; а два мѣсеца преди свършваніето на двѣтъ години, както и постѣ преди свършваніето на четиригодишниятъ периодъ, Екзархътъ пише до своитѣ митрополити, както и до намѣстника въ своята епархія, окръжно писмо, въ което имъ заръчва, слѣдъ прочитаніето на това писмо въ чърква, да свикатъ въ сѣдалището на Епархіята подъ своепредсѣдателство Съборъ отъ избирателитѣ на Епархіята въ разстояние на 50 дни отъ какъ приематъ реченното писмо и да престоятъ щото тайнимъ гласоподаниемъ и пълнимъ вишегласнемъ да си избератъ или отъ тамъ или отъ друго мѣсто двѣ мирски лица и едно отъ Цариградъ, — вситѣ измежду имѣющии горѣказанитѣ качества, за подгласни (кандидати) членове на Екзархийскитѣ Съвѣтъ; а за това избиране да стане писмо отъ вситѣ избиратели подписано и отъ самото предсѣдателя потвърдено, което като му задържатъ преписътъ въ нарочно за това находяща се кондика, да испратятъ тоя часъ запечатано заедно съ особено свое писмо до Екзархътъ.

37. Първата недѣля преди свършваніето на речениятъ периодъ, Екзархътъ свиква Св. Синодъ и Екзархийскитѣ Съвѣтъ на общо събрание подъ своепредсѣдателство, гдѣто, като се отворятъ реченитѣ избирателни писма и като се преглѣдатъ и видятъ, че сж редовно станали, отбиратъ се изъ между всичкитѣ, споредъ както се е казало въ 20 членъ, имената, които сж се избрали за подгласни, а че колкото отъ тѣхъ се намѣрятъ забѣлѣжени въ всичкитѣ или въ повечето писма, тия се турятъ на страна и отъ тѣхъ се приематъ за членове на Екзархийскитѣ Съвѣтъ ония, които сж добили гласове отъ повечето епархии.

Ако ли, като стане тъй отборътъ на гласоветѣ, се появи, че ни едно отъ забѣлѣженитѣ въ писмата имена не добило пълно вишегласие, или че само едно отъ тѣхъ добило такова вишегласие; тогава измежду по множо имѣющитѣ гласове и имена Св. Синодъ и Екзархийскитѣ Съвѣтъ избиратъ съ тайно гласоподаване и съ пълно вишегласие потребнитѣ — едно, двѣ или три имена и тъй проглашаватъ като отъ всичкитѣ епархии избрани членове на Екзархийскитѣ Съвѣтъ ония имена, които иматъ уже пълно вишегласие.

Постѣ става за тия работи едно вѣрно изложение, което се написва чисто въ кондиката и се подписва отъ всичкитѣ членове, които сж присѣствovali въ това засѣданіе, духовни и миряни.

38. Като се тъй свърши избираніето, Екзархътъ предлага съ званично свое прошение на Високата Порта имената на така избранитѣ членове на потвърждение. И като приеме отговоръ за потвърдението имъ, извѣстява го

Членоветѣ отъ 35 да 39 нѣматъ никаква връзка съ черковното управление въ Княжеството. Слѣдователно нито Митрополититѣ нито избирателитѣ отъ епархитѣ на Княжеството зематъ участие въ избираніето членоветѣ на екзархийскитѣ съвѣтъ.

писмено всекому отъ опредѣленитѣ членове и ги призовава да дойдѣтъ по скоро и восприематъ длъжноститѣ си, и, когато пристигнатъ тѣхъ, тогава се оттегляватъ тримата, на които служението се е свършило.

39. Ако нѣкой членъ изнай напредъ благословно се откаже, или въ рѣшеніе на службата си даде оставката си, Св. Синодъ и Екзархийскійтъ Съвѣтъ просятъ отъ Царството да потвърди на негово мѣсто оногава, който въ избирателнитѣ писма е ималъ по многото слѣдъ него гласове; тѣй опредѣлений ще служи до свършването на служението на предшественника си.

ГЛАВА 5.

За избираніето на Митрополититѣ по Епархитѣ.

40. Избираніето на Митрополититѣ по епархитѣ ще става исклучително изъ единъ каталогъ на избираеми лица, който ще се съхранява отъ Св. Синодъ и който ще се съставлява както слѣдува:

41. Святий Синодъ ще отпрати едно окръжно писмо къмъ вситѣ подъ негово вѣдомство находящи се епархии и священии мѣнастире, щото колкото изъ тѣхъ имать духовни лица, имѣющия изискуемитѣ споредъ 15-ий членъ качества (освѣтъ условіето за леть годишно епархийско управление и условіето за възрастъ, която стига да не е по долна отъ 30 години, когато избираемитѣ предлѣжи да се избере за епископъ) и носящи отпущителни писма отъ священо или Богословско нѣкое познато училище, да извѣстятъ имената имъ и Св. Синоду, просящи съ поручително писмо записването имъ въ каталогътъ на достоизбираемитѣ.

42. Всеко таково поручително за клирицитѣ писмо, писуемо или послѣдствие на реченото окръжно писмо или и постѣ, колчимъ се своевременно представи, трѣба да е поднесано: за Епархитѣ отъ Митрополита или намѣстника му и отъ членовѣтъ на Епархийскіятъ Съвѣтъ, а за мѣнастиритѣ — отъ Игумена и отъ събранията мѣнастирски; при тожже, да е подпечатано въ първитѣ случаи съ митрополитскіятъ печатъ, а въ вторитѣ съ печата на мѣнастиря.

43. Като приеме тия писма, Св. Синодъ, наедно съ Екзархийскіятъ Съвѣтъ, ако ги намѣри редовни и съдържащи потребнитѣ качества за предлагаемитѣ, призовава го и, като го испита отъ близо и го намѣри наистина достоенъ за станалото му препорѣчение, записва името му въ каталога на достоизбираемитѣ; ако ли не, той иска първо съ писмо потребнитѣ свѣденія, а че послѣ дѣйствието споредъ даденитѣ му за тѣхъ отвѣтъ.

44. Въ рѣшенитѣ каталогъ Св. Синодъ има право слѣдъ предварително споразумѣние съ Екзархийскіятъ Съвѣтъ, да записва и други нему познати лица, които би се намѣрили слѣдъ прилично испитаніе, че сѣ достойни за архирейското звание.

45. Записанитѣ така въ каталога Св. Синодъ зима подъ непосредственното си надзирателство и попечителство, и колчимъ се представи своевременно, по просба и предложение на имѣющитѣ нужда отъ нѣхъ, дава имъ черковни служби, които улесняватъ развитіето и усъвършенствованіето на чърковнитѣ имъ знания и на практическитѣ нѣхъ опитъ; поставя ги напримѣръ проповѣдници на словото Божие, управители или учители на священии или Богословски училища, предстоятели на мѣнастири или чъркви, протосингели, архидиаconi, диаconi при нѣкой

Има пълна сила.

Има пълна сила, съ разлика, че въ тоя каталогъ ще има и лица отъ българско подданство (чл. 15.)

Има пълна сила.

Има пълна сила.

Има пълна сила, съ разлика, че предварителното споразумѣние относително за лица отъ българско подданство става съ Министерството на Исповѣданията намѣсто съ Екзархийскіятъ съвѣтъ.

Има пълна сила.

священноначалникъ или въ нѣкоя черква, настоятели архiereйски съ титулъ селоепископи или и безъ този титулъ, ипсари въ св. Синодъ или на друго мѣсто. Ако ли нѣкой отъ рѣченниѣтъ каталогъ се докаже сѣдебно, че съ лѣжливи причини коварствовалъ, за да се развали съгласието помежду архiereйтъ и народонаселението; таковий, освѣнъ що ще му се наложи приличното по черковниѣтъ правила наказание, ще да се исхвърли още и отъ каталогѣтъ.

46. Щомъ остане празденъ престола на нѣкоя Митрополія, Епархійскійтъ смѣсенъ съвѣтъ извѣстива тая частъ съ общо негово писмо, Святаго Синода, просящи незабавното опредѣление на единъ намѣстникъ на овдовѣлиятъ престолъ, догдѣ се избере и постави приемникѣтъ.

47. Като приеме това извѣстие, Св. Синодъ, по свое прямо дѣйствие, ведно съ Екзархійскійтъ Съвѣтъ, опредѣлява нѣкого отъ ближнитѣ архiereи за намѣстникъ на престола на рѣчената Епархія, снабдяи го за тая цѣль съ потребното Синодално писмо и съ заповѣдь на Високата Порта.

48. Намѣстникѣтъ, щомъ приеме опредѣленieto си, отходи въ сѣдалището на овдовѣлия престолъ и, наедно съ тамошниятъ Епархійскій смѣсенъ Съвѣтъ, ипше окръжно писмо до духовнитѣ и мирскитѣ избиратели на нея Епархія, приключающе имъ и преписъ отъ каталога на достоизбираемитѣ за архiereи, да се съберятъ въ разстояние на осемъ дни слѣдъ приеманieto на окръжното писмо, въ първенствующиѣтъ градъ на Епархіята, за да съставятъ избирателенъ съборъ, който ще стане въ първата недѣля слѣдъ рѣченото временно разстояние за избирание на архiereй.

49. По призование на намѣстника, вситѣ събравши се епархійски духовни и мирски избиратели събиратъ се въ урѣчената недѣля слѣдъ Божественната литургия въ архiereйскійтъ домъ, гдѣто при присѣдствieto и съдѣйствието на Епархійскійтъ смѣсенъ Съвѣтъ, и ако се намѣрятъ присѣдствующи поне тритѣ четвъртини отъ оцѣдаемитѣ избиратели, намѣстникѣтъ проглашава засѣданieto отворено; ако ли не, отлага го за идущата недѣля и тогава поченва засѣданieto, съ колкото избиратели се намѣрятъ, че дошли.

50. Като почне засѣданieto, слѣдъ пристойна къ Богу молитва, избирателитѣ, по призование на председаствующия намѣстникъ, пристъпватъ съ тайно гласоподавание въ избиране на двѣ лица изъ каталога и ония двѣ лица, които добиятъ повече гласове съ пълно вишегласие, тия се провъзгласяватъ като правилно и законно избрани отъ клира и народа на Епархіята за достойни приемници на овдовѣлиятъ престолъ.

Никой другъ, освѣнъ избирателитѣ, нѣма право да гласоподава; а въ случай на равногласие, вишегласието се придобива съ надгласоподаванieto на председаствелътъ за едната или за другата страна.

51. Като се свърши по тая начинъ избиранieto, съчинява се изложение, което описва подробно все, що е станало въ него и което се подписва той частъ въ сѣщото засѣдание отъ всичкитѣ избиратели въ парочна кондика и се потвърждава отъ членовѣтъ на Епархійскійтъ смѣсенъ Съвѣтъ съ печатѣтъ на Епархіята. Друго подобно изложение, подписано такожде отъ всичкитѣ избиратели и потвърдено отъ намѣстника и отъ Епархійскійтъ Съвѣтъ, испраща се придружено съ особно писмо, подписано такожде отъ намѣстника и отъ Епархійскій смѣсенъ Съвѣтъ, до Екзарха.

52. Екзархѣтъ, като приеме това изложение и ипс-

Има пълна сила съ разлика, че намѣсто епархійскій смѣсенъ съвѣтъ се разбира епархійскій съвѣтъ.

Има пълна сила съ разлика само, че за опредѣленieto на намѣстника, Св. Синодъ се споразумѣва предварително съ Министерството на Исповѣданията; относительно за овдовѣлиѣтъ епархии на Княжеството и опредѣления намѣстникъ се снабдява съ заповѣдь отъ Министерството на Исповѣданията.

Има пълна сила съ разлика, че намѣсто епархійскій смѣсенъ съвѣтъ трѣба да се разбира епархійскій съвѣтъ и че въ приключения каталогъ трѣба да има имена на такива достоизбираеми за архiereи, за които се е споразумѣлъ предварително Св. Синодъ съ Министерството на Исповѣданията относительно за изборѣтъ на архiereи за епархиитѣ на Княжеството.

Има пълна сила съ разлика, че намѣсто епархійскій смѣсенъ съвѣтъ трѣба да се разбира епархійскій съвѣтъ.

Има пълна сила.

Има пълна сила съ разлика, че намѣсто епархійскій смѣсенъ съвѣтъ да се разбира епархійскій съвѣтъ и че и третото изложение се подписва и испраща до Министерството на Исповѣданията относительно за избиранieto станжло въ епархиитѣ на Княжеството.

Има пълна сила съ притурка, че Екзархѣтъ приема

мо, прочита ги въ Св. Синодъ и Екзархийскитѣ Свѣтъ, и ако избрането се намѣри, че е станало редовно, то се у-добрява съ пзложение въ кондиката написано и подписа-но отъ всичкитѣ членове на тия двѣ тѣла. Ако ли е не-редовно, става пакъ въ кондиката пзложение, въ което се показватъ причинитѣ на унищожението му и споредъ то-ва пзложение, Екзархътъ пише на мѣстото за да стане но-во избранне.

53. Щомъ се удобри епархийското избранне, тоя частъ Св. Синодъ и Екзархийскитѣ Свѣтъ слизатъ въ черква, гдѣто, слѣдъ пристойна къ Богу молитва, Св. Су-нодъ, при присѣствието на всичкитѣ народъ, избира и одобрява канонически и свободно едно отъ двѣтъ избра-ни лица, като взима во внимание истинното желанне на Е-пархията изражено и препоръчено отъ избирателнитѣ е-пархийскитѣ съборъ въ пзложението си. Непосрѣдствено послѣ става въ кондиката пзложение на това духовно и рѣшително избранне на архiereйтѣ и се подписва отъ всичкитѣ членове на св. Синодъ.

54. Слѣдъ рѣченото избранне извършва се по чер-ковнитѣ обрядъ потребното ржконоложение на избра-нитѣ въ урѣченъ день, слѣдъ което става отъ Екзарха до Високата Порта потребний таkirръ за издаването на потвърдителний му Царскитѣ Бератъ.

55. Щомъ се опредѣли така новитѣ Архiereй, Ек-зархътъ, наедно съ Св. Синодъ, го препоръчватъ на Епар-хията съ Синодално писмо, което се прочита въ черквитѣ на Епархията и тогава той приема длѣжноститѣ си, а на-мѣстникътъ престава.

56. Премѣстванне на архiereй отъ която уже има Епархия на друга Епархия съвсѣмъ е запретепо; а поста-вление на архiereя безъ епархия, или на друго лице, въ коя годъ епархия, не може да стане, освенъ съгласно съ настоящия Уставъ.

писмо и отъ Министерството на Исповѣданията върху изборътъ.

Има пълна сила съ притурка, че се зематъ въ вни-мание и бѣлѣжкитѣ на Министерството на Исповѣданията.

Има пълна сила съ разлика, че относително за из-бранныя на епархия отъ Княжеството, Екзархътъ се от-нася до Министерството на Исповѣданията за издаването на потвърдителния му Княжеский Указъ.

Има пълна сила.

Има пълна сила.

ГЛАВА 6.

За избиранието на Членовѣтъ на Епархийскитѣ смѣсени Свѣтъ.

57. Всекий Митрополитъ или Намѣстникътъ му пи-ше до духовнитѣ и мирскитѣ избиратели на Епархията си окръжно писмо, съ което ги призовава да се събержтъ въ сѣдалището на епархията въ растояние на осемъ дни, слѣдъ приеманнето на писмото, за да избержтъ членовѣтъ на епархийскитѣ смѣсенъ свѣтъ първата недѣля слѣдъ рѣченото временно растояние.

58. Въ опредѣлената недѣля слѣдъ Божественната Литургия, рѣченитѣ избиратели се събиратъ въ архие-рейскитѣ домъ и съставятъ избирателенъ съборъ подъ председателството на Митрополитътъ или намѣстникътъ му, който ако присѣствоватъ поне тритѣ четвъртини отъ числото на избирателитѣ, проглашава засѣданнето отворе-но, ако ли не, отлага го за идущата недѣля и тогава, колкото избиратели и да присѣствоватъ, слѣдъ прилична къ Богу молитва, съ едно стодно предисловие отваря засѣданнето.

59. Всекий отъ избирателитѣ, ако ще, може да пред-ложи подгласенъ за избираеми членове на свѣтътъ кли-рикъ или мирянинъ, и колкото подгласни се предложатъ, забѣлѣжаватъ имъ се имената и отъ тѣхъ съборътъ избира съ тайно гласоподаваще и съ пълно вишегласие три-ма духовни и петъ или седемъ, споредъ мѣстото, миряни, които се и проглашаватъ като законно избрани членове на епархийскитѣ смѣсенъ свѣтъ.

Има пълна сила съ измѣнението на епархийскитѣ смѣ-сенъ свѣтъ съ епархийскитѣ свѣтъ, и намѣсто да се свикватъ духовнитѣ и мирскитѣ избиратели, свикватъ се само духовнитѣ избиратели.

Има пълна сила.

Има пълна сила съ разлика, че за подгласенъ се предлага само свещеникъ, който да има енория въ епар-хията, за която се избира свѣтътъ; че съборътъ избира само четирма духовни и никакви миряни, и че намѣсто епархийскитѣ смѣсенъ свѣтъ трѣба да се разбира е-пархийскитѣ свѣтъ.

60. За това избране се съчинява той част изложение, което се вписва въ кондиката и подписва отъ всички. Съгласно съ това изложение се написва и друго подобно, което, подписано такожде отъ всички и потвърдено отъ архиерейтъ, испраща се придружено съ особено негово писмо, до Екзархътъ.

61. Екзархътъ, щомъ приеме рѣченото изложение и писмо, свиква Св. Синодъ и Екзархийския Съвѣтъ и, като ги прочетъ и припознавъ, че избрането станало редовно, Екзархътъ извѣстява писмено удобрението имъ на Епархията. Ако ли се намѣри, че избрането не станало редовно, съчинява се и се вписва въ кондиката изложение, въ което се излагатъ причинитъ на уничтоженіето на избрането и Екзархътъ пише до Митрополита или намѣстника му да извърши ново избране.

62. Членовѣтъ на Епархийскитъ смѣсенъ Съвѣтъ се опредѣляватъ за двѣ години, и всѣка година ще се мѣняватъ половината; а за първий пътъ ще се оттеглятъ слѣдъ една година по младитъ.

63. Съдържанието на членъ 39-ий ще има сила и за членовѣтъ на епархийския смѣсенъ съвѣтъ.

Има пълна сила съ притурка, че изложение освѣтъ до Екзархътъ, спровожда се и до Министерството на Исповѣданията, което отъ своя страна извѣстява Екзархътъ за редовността на изборътъ.

Има пълна сила съ притурка, че се прочита и писмото на Министерството на Исповѣданията и че Екзархътъ извѣстява за това писмено на Министерството, което отъ своя страна предлага изборътъ на удобрене на Князя.

Има пълна сила съ измѣненіе на думитъ епархийскій смѣсенъ съвѣтъ намѣсто епархийскій съвѣтъ.

Членъ 39 се приспособява тъй:

Ако нѣкой членъ изъ най-напредъ благословно се откаже, или въ разстояние на службата си даде оставката, Св. Синодъ проси Княжеското Правителство да потвърди на негово мѣсто оногova, който въ избирателното писмо е ималъ по-много слѣдъ него гласове; тъй опредѣлений ще служи до свършването на служението на предшественника си.

ГЛАВА 7.

За смѣсенитъ Съвѣти въ всяка Кааза и Нахия. (*)

64. Святии Синодъ и Екзархийскитъ Съвѣтъ ще се погрижатъ да се състави въ първенствующиитъ градъ на всѣка Кааза и Нахия единъ смѣсенъ съвѣтъ, състоящъ отъ три духовни лица и отъ петъ до седемъ миряни членове, споредъ мѣстото. Отъ тия членове двамата духовни ще бждатъ отъ по отличнитъ и по способнитъ изъ между мѣстнитъ священници, а другитъ 5 или 7 мирски членове ще бждатъ отъ по отличнитъ и по способнитъ мѣстни миряни. Предсѣдателятъ на тоя смѣсенъ съвѣтъ ще бжде всѣкога намѣстникътъ на Епархийскитъ священноначалникъ, който намѣстникъ ще е и едното отъ тритъ духовни лица въ тоя съвѣтъ.

65. Избиранието на членовѣтъ на всѣкий Каазалийскій и Нахийскій смѣсенъ съвѣтъ освѣтъ предсѣдателятъ, възлага се отъ Епархийскитъ Архиерей на жителитъ на главниитъ градъ на Каазата или Нахията, по слѣдующий начинъ:

По призованіе на архиерейскитъ намѣстникъ священницитъ на всѣка енория въ рѣчениитъ главни градъ ще се споразумѣятъ съ по-отличнитъ миряни на нея енория, за да се избератъ отъ всичкитъ енории съ пълно висегласие за всичкитъ градъ най много 30, а най малко 10, споредъ мѣстото, избиратели и като напишатъ изложение подписано отъ всичкитъ да го спроводятъ до рѣчениитъ намѣстникъ, който споредъ него изложение свиква избранитъ въ урѣченъ день на избирателенъ съборъ за избиранието на членовѣтъ на каазалийскій или нахийскій смѣсенъ съвѣтъ.

Цѣлата 7-ма глава отъ чл. 64 до 69 оставатъ безъ дѣйствіе за епархията на Княжеството.

Намѣсто съвѣтитъ, въ срѣдоточіето на всѣка околия се назначава единъ благочинникъ, който бива единъ отъ енорийскитъ священници и който се избира ежегодно отъ всичкитъ енорийски священници на цѣлата околия. Всѣка година всичкитъ енорийски священници се събиратъ на съборъ въ срѣдоточіето на околията подъ предсѣдательството на едного отъ тѣхъ, когото Митрополитъ е упълномощилъ и избиратъ за благочинникъ на околията оногovi отъ енорийскитъ священници на тая околия, който е добилъ най-много гласове по тайно гласоподаване. За това избране се написва протоколъ подписанъ отъ всичкитъ гласоподаватели и се испраща на митрополита, който отъ своя страна моли правителството за княжеското потвърденіе.

Управителното вѣдомство на благочинникътъ е същото показано въ 99 членъ на Екзархийския Уставъ. Колкото за сѣдебното му вѣдомство, то макаръ и да е онова показано въ тоя сѣщия членъ, но то се извършва примирително или полюбовно и безъ никакви разноски, и въ тоя послѣдния случай той е свободенъ за примирението да пригласява за помощници когото и колкото ще отъ священницитъ и мирянитъ.

Той има право да се сношава направо съ мѣстнитъ граждански власти и съ Министерството на Исповѣданията, но въ всѣкий случай ще съобщава на Митрополита, отъ когото зависи и комуто е подчиненъ.

Благочинникътъ дава вулитъ, напечатани отъ Министерството на Исповѣданията и потвърдени съ печатътъ на това Министерство.

(*) Ония само нахии ще иматъ Смѣсенъ Съвѣтъ, които се управляватъ граждански отъ мюдюринъ.

66. Въ урѣченийтъ день за отварянето на събора, ако се намѣрятъ присъствующи поне третѣ четвъртини отъ избирателитѣ, съборътъ се проглашава пълнѣ и пристѣпва въ избирането; ако ли не, той се отлага за идущата недѣля и тогава колкото избиратели и да се намѣрятъ дошли, се извършва избирането съ тайно гласоподаване и съ кълно вишегласие.

67. Изложение за избирането отъ всѣхъ подписано и съ черковний печать подпечатано, провожда се на епархийскитѣ архиереи, който като ведно съ епархийскитѣ смѣсенѣ съвѣтъ припознае редовността на станалото избиране, потвърждава го и издава за опредѣление на избраннитѣ писмо, което се испраща на мѣстото и се прочита въ черква за извѣстие на всичкитѣ.

68. Реченийтѣ смѣсенѣ казалийскитѣ или нахийскитѣ съвѣтъ, разгледва мѣстнитѣ черковни и други дѣла, които споредъ 99, се опредѣляватъ за епархийскитѣ смѣсени съвѣти.

69. Подновлението на половината отъ членовѣ на рѣченитѣ смѣсенѣ съвѣтъ става ежегодно, споредъ предидущитѣ членове: 65, 66 и 67, като се оттеглятъ първата година по младитѣ на възраст.

ГЛАВА 8.

За опредѣлението на епархийскитѣ мирски и духовни избиратели.

70. Испърво избиратели въ всѣка епархия ще бждѣтъ за три години ония, които по напредъ сж били избрани отъ всѣка каза на истата епархия, за да избератъ представителитѣ за разискването и одобренето на тоязи Уставъ, и колчимъ въ това три годишно разстояние стане нужда да се състави избирателенъ съборъ въ първенствующитѣ градъ на епархията, тѣ ще се викатъ като избиратели на тоязи съборъ.

71. Испослѣ, по всѣкий тригодишенъ периодъ, и три мѣсеци преди свършването на тия три години, Екзархътъ, наедно съ Екзархийскитѣ съвѣтъ, пишатъ окръжно писмо до архиерейтѣ, а въ отсъствие негово, до намѣстника му наедно съ смѣсенийтѣ епархийскитѣ съвѣтъ, призоваващи ги да подновятъ избирателитѣ на епархията, споредъ както слѣдва.

72. Щомъ приеме рѣченото окръжно писмо Епархийскитѣ архиерей и въ отсъствие негово — намѣстника му, събира членовѣ на смѣсенийтѣ епархийскитѣ съвѣтъ и прочита рѣченото окръжно писмо. Слѣдъ това съчиняватъ вси наедно каталогъ отъ подгласни избиратели за казата, въ която е сѣдалището на епархията, и пишатъ писмо до смѣсенийтѣ съвѣтъ на главнитѣ градъ на всѣка друга каза и нахия, както се каза горѣ, отъ епархията, за да състави и той подобенъ каталогъ за тая каза или нахия.

73. Тия каталози ще съдържаватъ отъ 1—3 имена, споредъ множеството имъ—за всѣко едно отъ по знаменититѣ градища и села на казата и нахията, земенн изъ между по отличнитѣ и по способни жители: християне православни, клирици и миряне, подданици Отоманскому Царству и възрастни поне на тридесетъ години.

74. Каталогътъ на тия имена, като поднесе и запечати съ черковнийтъ печать, смѣсенийтѣ съвѣтъ въ главнитѣ градъ на всѣка каза или нахия, ще го проводи съ писмо до християнскитѣ членове на старейшинитѣ (ихтияръ меджлиси) въ главнитѣ градъ, както и въ другитѣ

Останалъ безъ дѣйствие.

Има пълна сила съ притурка, че Екзархътъ пригласява въ сжщото време Княжеското Правителство, за да позволи да се подновятъ изборитѣ; намѣсто епархийскитѣ смѣсенѣ съвѣтъ трѣба да се разумѣва епархийскитѣ съвѣтъ.

Има пълна сила съ притурка, че освѣтъ окръжното писмо, архиерея трѣба да приеме и позволение отъ Министерството на Исповѣданията и че той наедно съ членовѣ на епархийския съвѣтъ съчинява каталогъ отъ подгласни избиратели на околнята, въ която е сѣдалището на епархията и пише писмо до благочинния на всѣка околия отъ епархията, за да съставятъ и тѣ по единъ такъвъ каталогъ наедно съ всичкитѣ свещеници отъ срѣдоточнето на околнята.

Има пълна сила съ измѣнение, че каталозитѣ ще съдържатъ всичкитѣ енорийски свещеници отъ околнята и отъ 1 до 3 имена миряне отъ градоветѣ и селата, които съставляватъ сжщата околия и че да сж български подданици.

Има пълна сила съ измѣнение, че благочинния на околнята ще го изпроводи до всѣка християнска община на околнята безъ председателството на нѣкой свещеникъ, за да изберѣтъ трима свещеници и трима миряни отъ каталогътъ и че изложението ще е подпечатано съ общин-

градове и села на истата каза или нахия, съ призоваване да се събератъ всѣка една скоро на заседание подъ председателството на священникътъ, който е при нея, и да избиратъ съ тайно гласоподаване (и съ пълно вишегласие — споредъ мѣстото отъ 3 до 5 изъ които поне едното трѣба непременно да е духовно) изъ забѣлженихъ въ каталога имена, които би за по способни и по благоразумни разсудили, и като направятъ изложение за избиранieto да го подпиятъ и съ мухтарски печатъ подпечатано, да го испратятъ до смѣсенитѣ съвѣтъ въ главнитѣ градъ на казата или нахията.

75. Като приеме избирателнитѣ тия писма на старейшинитѣ, смѣсенитѣ съвѣтъ, който е направилъ каталогъ на подласнитѣ, се събира тоя часъ на заседание, и като се прочетатъ едно по едно рѣшенитѣ избирателни писма, забѣлжава се отдѣлно всѣко отъ тѣхъ избрано име. А послѣ, като се преброятъ старѣйшинитѣ, при които всѣко отъ тѣхъ се избрало, проглашаватъ се като законни избиратели за всичката каза или нахия, ония три, или четире, или петъ имена, които при по многото отъ тѣхъ сж зели пълно вишегласие чрезъ тайно гласоподаване.

За таковитѣ на гласоветѣ отборъ, съчинява се тогава изложение, което се подписва отъ всичкитѣ членове на събранieto, запечатва се съ черковнитѣ и мухтарскитѣ печати и проважда се до архирейтъ, а въ отсъствие негово, до намѣстникътъ му, наедно съ избирателнитѣ писма на старѣйшинитѣ за доказателство, че редовно е станалъ отборътъ на гласоветѣ.

76. Щомъ приеме отъ всѣка каза или нахия отборнитѣ и избирателни писма, архирейтъ или намѣстникътъ му, слѣдъ като разгледъ и припознае, наедно съ членоветѣ на смѣсенитѣ епархийскитѣ съвѣтъ редовността имъ, извършава изложение за това; и избирателнитѣ ония писма влага и съхранява въ архивитѣ, а нѣше до всѣкого отъ припознатитѣ избиратели едно званично за това доказателство, съ което онѣ ще се представи колчимъ въ слѣдующето тригодишно расстояние ще се призовава на избирателенъ съборъ въ първенствующитѣ градъ на Епархията.

77. Ако въ тригодишното расстояние нѣкой избирателъ умрѣ или се пресели на друго мѣсто, то се извѣстява тоя часъ на епархийскитѣ архирей, който призовава членоветѣ на смѣсенитѣ епархийскитѣ съвѣтъ, за да избере тайнитѣ гласоподанкемъ и пълнитѣ вишегласиемъ едного отъ ония, които въ прешедшия всеобщитѣ на избирателитѣ съборъ сж зели пълно вишегласие отъ разнитѣ старѣйшини въ казата или нахията, на която принадлежи онѣ, на мѣсто когото сега се избира другитѣ. Избранный же така отъ рѣшенитѣ смѣсенъ съвѣтъ ще е избирателъ, вмѣсто умершаго или отшедшаго, само до свършването на текущото три годишно расстояние, когато се свършва и неговата привременна повѣренность; може обаче и пакъ да се избере за слѣдующето три-годишно расстояние въ всеобщитѣ избирания, споредъ членоветѣ 75 и 76.

ския печатъ и ще се изпроводи до благочинния на околията.

Има пълна сила съ разлика, че благочинния, като приеме писмата отъ общинитѣ, събира свиященникътъ отъ сръдоточнето на околията и наедно съ тѣхъ преброява общинитѣ и прогласява като законни избиратели за всичката околия трима свиященници и трима миряни.

Има пълна сила съ измѣнение на думитѣ: каза или нахия намѣсто околия; смѣсенитѣ епархийскитѣ съвѣтъ намѣсто епархийскитѣ съвѣтъ, и съ притурка, че архирей съобщава на Министерството на Исполъданията имената на избирателитѣ.

Има пълна сила съ измѣнение на думитѣ: смѣсенитѣ епархийскитѣ съвѣтъ намѣсто епархийскитѣ съвѣтъ; старѣйшинна намѣсто община; каза или нахия намѣсто околия.

ГЛАВА 9.

За избиранieto на енорийскитѣ свиященници.

78. Священникъ безъ енория не може да се ржкоположи. Когато предлежи да се избере священникъ въ една енория, епархийскитѣ архирей, нѣше до смѣсенитѣ съвѣтъ на казата или нахията, на която принадлежи енорията, да призове изъ клирици вситѣ сжществуещи свиященници и диякони; а изъ мирски, имотнитѣ, първенцитѣ

Има пълна сила съ тая разлика, че архирейтъ нѣше до благочинния на околията, на която принадлежи енорията да призове всичкитѣ сжществуещи свиященници и диякони отъ цѣлата околия, а отъ мирскитѣ — имотнитѣ, първенцитѣ и ученикитѣ мжже само отъ енорията, за която се избира священникъ подъ председателството на благо-

и учени мъже на тая енория, на избирателенъ съборъ въ черква, който, подъ председателството на намѣстника архiereйскій, избира тайнимъ гласоподаваниемъ едного отъ желающитѣ да станатъ свещеници въ рѣчената енория.

На това избирание съчинява се тоя частъ двойно изложение, едно въ кондиката на черквата, а друго въ особена книга написано, и като се подписатъ и двѣтъ отъ всичкитѣ избиратели, написаното въ особенната книга се праща тоя частъ до архiereйтѣ съ прошение отъ страна на тамошния смѣсенъ свѣтъ да одобри и постави избраното мъжа свещеникъ на енорията.

79. Който ще се избере за свещеникъ, трѣба да има слѣдующитѣ качества:

а) да е подданикъ на Отоманското Царство;
б) да е на възраст поне 25 годишенъ;
в) да е родомъ Българинъ, ако енорията е чиста българска; а ако енорията е смѣсена отъ Българи и не Българи християне, да знае точно българския языкъ и языкътъ на послѣднитѣ; (*)

г) да има нѣкое учение и точно, нека и първоначално, знание на Православната християнска Вѣра и на черковнитѣ ѿ обряди;

д) да се отличава съ прави мисли за Православната Вѣра;

е) да има умъ и разумъ и поведение непорочно;

ж) да се почита за добръ и почтенъ человекъ и между християни и между не християни;

з) да носи писмено доказателство отъ духовникътъ си, че като се неповѣдалъ, нѣма по свещеничѣ правила никакво препятствие да се ржкоположи за свещеникъ.

80. Архiereйтѣ като приемне прошеннето на избранieto, призовава тоя частъ смѣсенъ епархийскій свѣтъ, и като се прочетѣ при присѣствието на всичкитѣ рѣченото прошение, ако избрании се намѣри, че има потребнитѣ качества и че избранieto му станало редовно, става изложение за това и основающъ се на него изложение архiereйтѣ извършва, споредъ черковнитѣ постановления и обряди, ржкоположението и настаняванието на избрания въ рѣчената енория; ако ли не, отговаря на енорията да направи ново избране.

81. Ако би преди ржкоположението му да се представи прошение подписано най-малко отъ петмина християни, жители енорийски, и съдържающе точни причини, които, ако би да сж истинни, възбраняватъ, споредъ черковнитѣ правила ржкоположението му, въ такъвъ случай ржкоположението се отлага и се привикватъ скоро укорителитѣ, и ако потребѣа и укорешия, за да докажатъ они, предъ смѣсенъ епархийскій свѣтъ, събрани подъ председателството на архiereйтѣ, основността на укоренето си. И ако я докажатъ, архiereйтѣ издава заповѣдь да стане ново избране на друго лице; ако ли не, извършва ржкоположението. И въ двата же тия случая става за засѣданieto изложение, въ което се показватъ причинитѣ на рѣшеннето и по това изложение архiereйтѣ дѣйствува.

чинния, отъ когото и става изложението.

Има пълна сила съ разлика, че избираемия трѣба да е български подданикъ и че бѣлжката за знанието на языкътъ е безъ дѣйствие.

Има пълна сила съ измѣненнето на думитѣ: смѣсенъ епархийскій свѣтъ на мѣсто епархийски свѣтъ, и че за постъпване въ дѣйствие на ржкоположениа свещеникъ, архiereйтѣ извѣстява Министерството на Исповѣданията, за да се запише въ кондиката.

Има пълна сила съ измѣнение на думитѣ: смѣсенъ епархийскій свѣтъ на мѣсто епархийски свѣтъ.

(*) Българскій языкъ не е задължителенъ за свещеницитѣ на ония епархии, на които жителитѣ не сж българе.

Часть втора.

Какви правдини и длъжности и какво управително и съдебно въдомство иматъ лицата на Българската Екзархия.

ГЛАВА 1.

За правдинитѣ и длъжноститѣ имъ.

82. Екзархътъ ведно съ Синодътъ въ екзархийското окръжие, и всѣкий архиерей въ епархията си, иматъ равно правдина и длъжностъ да вършатъ все, що имъ се позволява и налага, като на епископи и пастири на християнското стадо, което се е на епископството имъ повѣрило, а особено слѣдующитѣ:

а) да изпълняватъ съ ревностъ и точностъ вѣроисповѣдната и духовна своя служба, както и полагаемата имъ отъ настоящий уставъ;

б) да живѣятъ непорочно и примѣрно, да се отнасятъ къмъ всѣчки съ архиерейско достойнство, съ отеческо благоволение и съ християнска любовъ и доброта;

в) да пазятъ и покровителствуватъ Вѣрата въ епархията си;

г) да съхраняватъ черковнитѣ обряди, както благочинието въ черковитѣ и въ мѣнастиритѣ;

д) да посѣщаватъ лично, поне веднажъ въ годината, всѣкитѣ главни градове и села(*) на епархията си, не главнитѣ села когато, имъ е възможно, за да се научаватъ отъ близо все що става по черковното управление, и да могатъ тъй полесно и по-успѣшно да исправляватъ, гдѣто намѣрятъ безредици въ черковнитѣ работи.

Така длъжностъ за посѣщение ще се изпълнява за Екзарха и за Синоднитѣ архиереи отъ тѣхнитѣ намѣстници;

е) да поучаватъ и наставляватъ, особено и въ черкова, находящитѣ се въ епархията имъ духовни и мирски людие за душевното имъ спасение, да ставатъ отъ день на день по добри умствено и нравствено и да бждатъ вѣрни на царството;

ж) да съвѣтватъ прилѣжно християнскитѣ въ епархията си общини, за да учредяватъ училища; а християнитѣ особено да изучаватъ чадата си въ черковно и свѣтско учение.

з) да не наказватъ черковно съгрѣшившиитѣ, освѣн като се рѣши по закону и правилу наказанието имъ отъ приличниитѣ смѣсенъ съвѣтъ.

83. За чисто-духовнитѣ дѣла Екзархътъ безъ мѣшанството на Синодътъ и архиерейтѣ безъ мѣшанството на духовнитѣ лица отъ принадлежнитѣ смѣсенъ съвѣтъ, нѣматъ право да рѣшатъ или да извършатъ нищо; и обратно Синодътъ безъ мѣшанството на председателятъ си Екзархъ, или неговъ намѣстникъ, и духовнитѣ членове отъ смѣсенъ съвѣтъ безъ мѣшанството на архиерейтѣ, и въ случай отсъствия его, на неговий намѣстникъ, не могатъ да рѣшатъ или да извършатъ нищо; иначе всѣчко се унищожава и въ двата случая. За смѣсенъ же и не духовни дѣла Екзархътъ безъ мѣшанството на Екзархийскитѣ Съвѣтъ, и всѣкъ архиерей безъ мѣшанството на смѣсенъ съвѣтъ нѣматъ право да рѣшатъ или да извършатъ нищо; и обратно Екзархийскитѣ Съвѣтъ безъ мѣшанството на Екзархътъ или на не-

Има пълна сила съ притурка въ параграфъ а) думитѣ: и отъ настоящитѣ законъ; и съ измѣнение на думитѣ смѣсенъ съвѣтъ въ епархийскитѣ съвѣтъ.

Има пълна сила, съ измѣнение на вторитѣ му параграфъ, който захваща тъй: за смѣсенъ и не-духовнитѣ дѣла и пр. . . .

На мѣсто тоя параграфъ туря се въ дѣйствиетѣ слѣдующитѣ:

За не-духовнитѣ дѣла на епархията на Княжеството Министерството на Исповѣданията колчимъ зема мѣрки за изпълнението на тоя законъ, увѣдомява Екзарха; и обратно, за духовнитѣ дѣла на епархията въ Княжеството Екзархътъ, колчимъ зема мѣрки за изпълнението на тоя законъ, увѣдомява Министерството на Исповѣданията.

Третия параграфъ се измѣнява тъй:

Съ тия условия изпълнителната власть принадлежи само на Княжеското Правителство въ епархията на Княжеството.

(*) Главни села сж ония, които иматъ смѣсенъ съвѣтъ.

говий намѣстникъ и смѣсенитѣ Свѣѣти безъ мѣшкането на архирейтъ, и въ случай на отектвнето му, на неговий намѣстникъ, не можтъ да рѣшатъ или да извършатъ нищо; пнакъ вѣнчко се уничтожава и въ двата случая.

Съ тия условия изпълнителната власть принадлежи всегда на Екзархътъ и по епархитѣ на архирейтъ.

84. Въ засѣданнето на Синодътъ и постоянното въ чѣлка митрополититѣ стоятъ предъ епископитѣ; а между митрополититѣ и мѣжду епископитѣ предстоятъ по-старитѣ по ржкоположение; а кога сж по чинъ и по ржкоположение вси равни, тогава предстоятъ по старитѣ на възраст.

Подобенъ редъ си вардятъ въ засѣдашията си и духовнитѣ лица на смѣсенитѣ свѣѣти.

85 Предсѣдательтъ на Синодътъ управлява засѣданията учтиво и безпристрастно, назн благочиннето и благоприличнето и възбранава въ тѣхъ всяко слово и всяко дѣло неприлично и съблазнително отъ страна на кое да е лице, а особено на синодалнитѣ членове, безъ да позволява обаче и самъ себѣ подобни словеса или дѣла, които докачатъ Синодътъ или пѣкои отъ членовѣтъ му.

Истото се опредѣлява и за предсѣдательтъ и за членовѣтъ на смѣсенитѣ свѣѣти.

86 Членовѣтъ на Синодътъ, както и членовѣтъ на смѣсенитѣ свѣѣти, длъжни сж да уважаватъ, както прилича, предсѣдателя си, повиующе се на благоразумнитѣ му наставления и свѣѣти и отнюдъ не уклоняюще се отъ длъжноститѣ си; да се обхождатъ вжтрѣ и вѣнъ отъ засѣданията съ прилично достолѣние и благочиние и да отбѣгчуватъ вѣко слово и вѣко движение, което може да причини съблазнь, да растрѣи благочиннето и да докачи достолѣннето на предсѣдательтъ или на пѣкого отъ събратията имъ.

87. Въ случай престжления на членовѣтъ 83 и 85 предсѣдательтъ, слѣдъ като напраздно свѣѣтова престжнникътъ на самъ и въ засѣданне, може, съ мѣшкането и на другитѣ членове, да му наложи приличното пнеарическо правило.

88. Ако би предсѣдательтъ на Синодътъ да погрѣши противъ членовѣтъ 83, 85, или противъ Уставътъ въ-обще, членовѣтъ на Синодътъ испърво му правятъ учтиво потребнитѣ забѣлѣжки за исправление на станалото; и ако не сполучатъ, извѣстяватъ за това членовѣтъ на Екзархийскитѣ Свѣѣти, които, входяще по между, употребяватъ вѣко погодително срѣдство и полагатъ вѣко прилѣжанне за поправление на безнжтното.

Истото се опредѣлява и за погрѣшеннето на предсѣдательтъ касателно до членовѣтъ на Екзархийскитѣ Свѣѣти, когато, ако не сполучатъ тѣхнитѣ забѣлѣжки, влизатъ по между имъ членовѣтъ на Святитѣ Синодъ за поправление.

Ако би ненадѣино слѣдъ старанията и на двѣтѣ тия тѣла съзасѣдающи наедно стараятъ се пакъ да придуматъ предсѣдательтъ, и ако не сполучатъ, правятъ изложение, което проваждатъ съ прошение до Високата Порта, отъ която послѣ се чака рѣшенне, за да се ограничи онъ въ длъжноститѣ си, или да престане отъ екзаршескитѣ си санъ.

89. Опредѣленитѣ въ предидущитѣ членъ приспособяватъ се и въ кривдинитѣ или престжленията на вѣкъ архирей, предсѣдательтъ на смѣсенитѣ свѣѣти. А въ несполучение на единодушното старание на свѣѣтѣтъ става пакъ за това изложение, което се проважда до Екзархътъ за да се даде край на тѣзи распръ.

Има пълна сила, съ измѣнение на думитѣ смѣсенитѣ свѣѣти намѣсто епархийскитѣ свѣѣти.

Има пълна сила съ измѣнение на думитѣ смѣсенитѣ свѣѣти намѣсто епархийски свѣѣти.

Има пълна сила, съ измѣнение на думитѣ смѣсенитѣ свѣѣти намѣсто епархийски свѣѣти.

Има пълна сила.

Има пълна сила съ приурка, че ако би Екзархътъ да погрѣши противъ тоя законъ, Синодътъ извѣстява за това и Министерството на Исповѣданията, което отъ своя страна полага прилежанне за поправление.

Има пълна сила съ измѣнение на думитѣ смѣсенитѣ свѣѣти въ епархийскитѣ свѣѣти и съ приурка, че сжщото изложение се нероважда и до Министерството на Исповѣданията.

90. Екзархът ведно съ Синодът и съ Екзархийският съвѣтъ, и всѣкъ архiereй, ведно съ смѣсенний при него съвѣтъ, соразмѣриватъ и рѣшаватъ единогласно или съ пълно вишегласие върху вѣстѣ приключающа се дѣла. Въ случай же равногласия, преодолява мнѣнието, за което председателътъ си е далъ гласътъ.

91. Изложенията на всѣко заседание пишатъ се отъ писарѣтъ и съчиняеми редовно, съ показанне и на причинитѣ на даденитѣ мнѣния, прочитатъ се въ начало на слѣдующето заседание, а послѣ се преписватъ въ кодиката и се подписватъ отъ председателътъ и отъ вѣстѣ членове, които сж участвували въ него. Преписи же на рѣшенията, потвърдени съ подписѣтъ на писарѣтъ и означени съ печатѣтъ на рѣшившиятъ съвѣтъ или синодъ, превоздатъ се къ принадлежащему архiereю, или Екзарху, който е длъженъ да ги извършва безъ никакво извинение, противорѣчие или отлаганне.

92. Безъ предварително дозволение на Святиятъ Синодъ, архiereитѣ не могатъ да дохождатъ въ сѣдалището на Екзархията, нито да пребиваватъ въ него малко или много, нито пакъ и когато пребиваватъ съ дозволение, да посѣщаватъ високо правителствено лице. Такожде не могатъ тѣ да ходятъ на епархия непринадлѣжаща тѣмъ, безъ дозволение на епархийскиятъ архiereй. Всичко това е тѣй запретиено, щото ако нѣкой стори противното, ще да се наказва правилно и черковно.

Има пълна сила съ измѣнение на думитѣ смѣсенний съвѣтъ въ епархийскиятъ съвѣтъ.

Има пълна сила.

Има пълна сила съ пригурка, че предварителното позволение се иска и отъ Министерството на Исповѣданията.

ГЛАВА 2.

За управителното и сѣдебно вѣдомство Святаго Синода.

93. На вѣдомството Святаго Синода принадлежатъ въобще, въ управителенъ поглѣдъ, върховното надзирателство и улучшителното распорядение и устроение; а въ сѣдебенъ взоръ, конечното споредъ 14-ий членъ рѣшение върху вѣроисповѣдни и духовни дѣла, а особенно върху слѣдующитѣ:

- а) Върху догмитѣ на вѣроисповѣданieto и върху вѣрното и правото за тѣхъ учение;
- б) Върху изпълнение на длъжноститѣ на висшето и низшето духовенство;
- в) Върху вѣроисповѣдното поучение къмъ народѣтъ безъ никакво докaчване на царственитѣ установления и закони;
- г) Върху черковното повиновение на низшитѣ клирици къмъ висшитѣ и върху благосклонното обхождане на висшитѣ къмъ низшитѣ;
- д) Върху духовното испитание и ржкоположение на ония, които щѣтъ да станѣтъ священники или священноначалници;
- е) Върху изпълнението на вѣроисповѣднитѣ и черковни длъжности, които се налагатъ отъ догмитѣ и догматическитѣ списания и отъ черковния уставъ, който се на тѣхъ основава;
- ж) Върху освященieto на священиитѣ храмове.

94. Святиятъ Синодъ е такожде длъженъ:

- а) Да се грижи постоянно за учреждение на учебни заведения за духовнитѣ лица и за ония, които щѣтъ да влезатъ въ духовенството, и за напечатанне и приготвление на нуждитѣ черковни книги за черковитѣ съ сѣдѣйствене на Екзархийския съвѣтъ;
- б) Да внимава за да се пазятъ точно въ Екзархията божественитѣ догми, които се исповѣдуватъ отъ Православната Вѣсточна Черква. А кога се положително

Има пълна сила.

Има пълна сила съ измѣнение въ параграфъ а) на думитѣ: съ сѣдѣйствieto на Екзархийския съ вѣтъ — съ сѣдѣйствieto на Министерството на Исповѣданията.

Параграфъ в) се изпълнява въ епархиятъ на Княжеството споредъ чл. 80 отъ Конституцията, а именно: Священното Писание, богослужебнитѣ книги и съчинения отъ догматическо съдържание, опредѣлени за употребление въ православнитѣ черкви, тѣй сжщо и учеб-

научи, че кой-гождъ человекъ предприема да смути черквата екзархийска съ инопоучение, устно или писмено, съ прозирателностъ или друго-яче, Синодътъ ще иска престанието на това зло чрезъ гражданската власть и ще издава за това увещателни писма къмъ народътъ за отклонение на врѣдната, която произходи за вѣроисповѣданieto отъ такива дѣла;

в) Да надзирава и глѣда подобно какво е съдържанието на вѣроисповѣднитѣ книги, които сж или въ Отоманската Държава напечатани или отъ вънъ внесени за употрѣбление на младитѣ и на духовнитѣ лица; а кога се извѣсти, че тия книги съдържаватъ нѣщо противно или вредително за догмитѣ, за святигѣ тайнства за черковнитѣ правила, за священнитѣ предания, или за священнитѣ обряди на Православната Вѣсточна Черква, тогава, като се споразумѣе съ Екзархийския съвѣтъ, отъ една страна онъ запрещава употрѣблението и прочитанieto на тия книги въ училищата и другагѣ; а отъ друга обажда на Царското Правителство писателътъ, издателътъ или книгопродавецътъ имъ, за да се извърши противъ нихъ цѣло законътъ заповѣда за такива дѣла; а освѣнъ това онъ ги наказва и черковно, ако сж духовни лица;

г) Да внимава такожде за да се пазятъ и изпълняватъ точно священнитѣ правила и предания на Православната Черква; за да става Богослуженieto както трѣба; за доброто по духовна часть състояние на священнитѣ манастири; за благоуспѣхъ на черковитѣ, благочинието на священнитѣ обряди; за скромното, благоразумното и по възможности, единообразното одѣяние на священното духовенство и за изучението и образованието му; за да пазятъ священнитѣ лица и иноцитѣ всѣка длѣжностъ, която имъ се налага отъ священния имъ чинъ; да не священнодѣйствуватъ безъ дозволение въ чужда енория; да не ходятъ като просияци отъ село на село подѣ предлогъ на сиромашия или по друга причина; и да се не занимаватъ или намѣсватъ въ граждански и мирски дѣла противъ запретиелнитѣ на черковни установления, освѣнъ въ службата, която имъ се налага отъ гражданскитѣ закони;

д) Да разглѣдва и рѣшава конечно распритѣ, които се касаятъ до чисто духовнитѣ дѣла, или до запрещени бракове и ония, които сжществуватъ между духовнитѣ лица.

95. Окржжитѣ писма, които Екзархътъ и Святій Синодъ би искали, по длѣжностъ или по произволение, да проводятъ до народътъ или до общинитѣ на Екзархията, трѣба да ги издаватъ слѣдъ предварително свое споразумѣние съ Екзархийския съвѣтъ.

96. Екзархътъ и Святій Синодъ не могатъ да издаватъ афорисмо безъ предварително такожде свое споразумѣние съ Екзархийския съвѣтъ.

97. Такожде Екзархътъ и Святій Синодъ не могатъ за никаква причина и подѣ никакъвъ предлогъ да поискатъ или писмено или устно денежни помощи отъ никого, безъ предварително свое споразумѣние съ Екзархийския съвѣтъ.

нитѣ по Закона Божий, назначени за употрѣбление въ училищата на православнитѣ, подтежатъ на предварително удобрение на Св. Синодъ.

Параграфъ д) се приспособява тъй:

Да разглѣдва и рѣшава конечно распритѣ, които се касаятъ до чисто духовнитѣ дѣла, тъй както се опредѣлятъ въ общитѣ закони на Княжеството за духовнитѣ сждилища.

(Или: Да разглѣдва и рѣшава конечно: а) распритѣ, които се касаятъ до чисто духовнитѣ дѣла; б) распритѣ, които се касаятъ до недуховната часть на запрещенитѣ бракове, които сжществуватъ между духовни лица и в) распритѣ, които се касаятъ до недуховната часть на запрещенитѣ бракове между миряне, до колкото се касае това запрещение до родство или до връзка съ други бракъ.)

Окончателни рѣшения направени за дѣла по параграфитѣ б) и в) се потвърдяватъ или касиратъ отъ върховния сждъ и се възвръщатъ на ново разглѣждане въ сжщитѣ мѣста.

Има пълна сила, съ притурка, че споразумѣнието става и съ Министерството на Исповѣданията.

Има пълна сила, съ притурка, че споразумѣнието става и съ Министерството на Исповѣданията.

Има пълна сила, съ притурка, че споразумѣнието става и съ Министерството на Исповѣданията.

ГЛАВА 3.

За управителното и сждебно вѣдомство на Екзархийския Съвѣтъ.

98. На вѣдомството на екзархийскитѣ съвѣтъ принадлѣжи въобще, въ управителенъ поглѣдъ, върховното надзирателство и улучшителното распорѣждение и устройство; а въ сждебенъ взоръ конечното, споредъ 14-й членъ,

Тоя членъ пѣма дѣйствиe въ епархитѣ на Княжеството, тъй като управителното и сждебното вѣдомство на Екзархийскитѣ съвѣтъ за епархитѣ въ Княжеството преминува въ вѣдомството на надлѣжнитѣ държавни учрежде-

рѣшение върху вещественни и мирски дѣла на Епархията, особено же рѣчений съвѣтъ има право и длъжностъ:

а) да се грижи за учреждение и добро устроение на по-горни и по-долни училища по всѣхъ епархии на Екзархията, както и при Българскитѣ въ Цариградъ Метохъ, за изучение и образование на българската младежъ;

б) да се грижи за улучението и развитието на българскитѣ язикъ и българската книжовностъ, за народна българска печатница, за народенъ български вѣстникъ, за уведеніе най-добритѣ научни и нравствени книги, за постановление на добри и разумни учители въ училищата и въобще за всекакви сръдства и мѣрки полезни за развитие на образованието въ Българскитѣ епархии и за умствения и нравствения напредѣкъ на Българитѣ съ вѣрностъ къмъ Царското Правителство;

в) да дава мнѣние и полага старание наедно съ Святиятъ Синодъ за направата Българската народна черква въ Цариградъ, за въздиганіе и учреждение на священици училища, черкви, манастири, болници и други общеплезни заведения въ опредѣлени мѣста за българитѣ и да улеснява потребното за тѣхъ позволение на политическата власть;

г) да се грижи за доброто расположение и употребление на приходитѣ и разноснитѣ и на другото народно имѣние, което е подъ вѣдомството на Екзархията и да нагледва и разгледва общитѣ му смѣтки. Въ всяко четирегодишно разстояние ще се състави отъ епархийскитѣ представители общъ съборъ, на когото Екзархийскитѣ съвѣтъ ще дава смѣткитѣ си;

д) да избира настоятелитѣ на общитѣ екзархийски заведения и да опредѣлява заплатитѣ на писаритѣ и на другитѣ заплатни за тѣхъ служители, които се избиратъ вен отъ Съвѣтъ, а се опредѣляватъ писмено отъ Екзархитѣ;

е) да нагледва съ Святиятъ Синодъ расположението на приходитѣ и на разноснитѣ и въобще смѣткитѣ на епархийски, манастирски, и други черковни общества и да разгледва и рѣшава конечно протекващитѣ отъ тѣхъ распри;

ж) да разгледва и рѣшава конечно веществената и мирска частъ отъ напущенията между мъжъ и жена, а духовната да остави исклучително на конечното споредъ правилата разсужденіе и рѣшение на Св. Синодъ.

з) да разгледва конечно расприѣ за годѣжи или обѣщания брака и разногласията за завѣщания, за вѣна и за други священи дарове;

и) да рѣшава конечно, ведно съ Святиятъ Синодъ, споредъ 14-й членъ, вситѣ смѣсени нарицаеми дѣла;

і) да си дава мнѣнието да ли е полезно и нужно издаването на окръжнитѣ писма, лични афорисми, денешни помощи, съгласно съ членовѣ 95 и 97 на тойзи уставъ.

ния въ това Княжество.

ГЛАВА 4.

За вѣдомството на епархийскитѣ и други смѣсени съвѣти.

99. Каквото вѣдомство иматъ Святий Синодъ и Екзархийскитѣ съвѣтъ за цѣлата Екзархия, това сѣщото иматъ и смѣсениѣ съвѣти за всѣка особно епархия като се пазятъ условията, които въ членовѣ 13 и 14 се казахъ. Слѣдователно все що се е заповѣдало въ двѣтѣ предидущи глави за тѣхното вѣдомство, приспособява се и на тия съвѣти, освенъ заповѣданото въ членовѣ

Тоя членъ се приспособява тъй:

Каквото вѣдомство има Св. Синодъ за цѣлата Екзархия, това сѣщото иматъ и епархийскитѣ съвѣти на всѣка особно епархия отъ Княжеството, като се пазятъ условията, които въ членовѣ 13 и 14 се казахъ. Слѣдователно все що се е заповѣдало въ предидущата 2 глава за неговото вѣдомство, приспособява се и на епар-

95, 96 и 97, което се отнася до Святия Синодъ и Екзархийския съвѣтъ.

хийскитѣ съвѣти въ Княжеството, освѣтитъ заповѣданото въ членовѣтъ 95, 96 и 97, което се отнася до Св. Синодъ и до Министерството на Исповѣданията.

ГЛАВА 5.

За сждението противъ архиерейтъ и други духовни лица.

100. За черковни грѣшки и престѣпления, архиерейтъ и други клирици, сиречь духовни лица, обвиняватъ се само отъ едновѣрни и почетни чловѣци, а се сждатъ, първостепенно убо, клирицитѣ и хороенисконитѣ отъ предстоящия имъ Митрополитъ ведно съ духовнитѣ лица на смѣсенний съвѣтъ; второстепенно же, отъ Святия Синодъ, унищожително обаче и конечно сждатъ се всѣкога и едни и други отъ Св. Синодъ. Колкото за митрополититѣ, тия се сждатъ и първостепенно и конечно само отъ Святия Синодъ.

101. За вещественни и денежни работи, архиерейтъ и други клирици се теглятъ на сждѣ отъ всякакви лица; а сждатъ се първостепенно клирицитѣ и епископитѣ отъ предстоящия имъ Митрополитъ, заедно съ смѣсенний съвѣтъ; а второстепенно отъ Святия Синодъ и Екзархийскій съвѣтъ; унищожително обаче и конечно, сждатъ се и единитѣ и другитѣ отъ двѣтъ тия тѣла. Колкото за митрополититѣ, тия се сждатъ първостепенно и конечно отъ Святия Синодъ и отъ Екзархийския съвѣтъ.

102. На повиннитѣ клирици за доказани грѣшки или престѣпления, налагатъ се слѣдующитѣ наказания:

а) Праздность отъ всѣко священнодѣйствие, съ или безъ лишение отъ духовнитѣ приходи на наказуемия, за опредѣлено време.

б) Тѣлесно ограничение въ мѣнастирь или въ друго за клирицитѣ назначено поправително заведение, за време такожде опредѣлено.

в) Плащанне на двойно количество отъ колкото би се доказало, че наказуемий зель противъ священнитѣ правила, гражданскитѣ закони, или настоящия уставъ; отъ това двойно количество половината ще се връща оному отъ когото би се злѣ зело; а другата половина ще се дава на общия екзархийскій или епархийскій ковчегъ, гдѣто е станало рѣшеннето.

г) Лично афорисмо, сиречь църковно отлучение на наказуемаго, въ случаи предвидими отъ священнитѣ правила.

д) Низвержение, подобно въ случаи отъ священнитѣ правила предвидени и по начинъ отъ тѣхъ опредѣленъ.

е) Престанче отъ службата си безъ низвержение.

103. Рѣшение за да престани отъ службата си, безъ или съ низвержение, митрополитъ, епископъ, или другий клирикъ става споредъ степенъта на виновността му за една или повече отъ слѣдующитѣ четири причини:

а) Ако е сторилъ или подѣйствовалъ нѣщо за опровержение на установления члнъ или на основнитѣ закони на царството освенъ наказанието що се отъ тия закони за такива дѣла опредѣлява.

б) Ако е направилъ съзаклятие или е извършилъ нѣкое дѣйствие, тайно или явно, за да се разори или унищожи Българската Екзархия, или да се подчини, тя или въкоя нейна епархия, на една друга църква.

в) Ако е направилъ или подѣйствовалъ нѣщо за ничтожение, цѣло или частно, настоящаго устава: за просто

Има пълна сила съ разлика на думитѣ смѣсентъ съвѣтъ намѣсто епархийскій съвѣтъ.

Тоя членъ се приспособява тъй:

За вещественни и денежни работи архиерейтъ и други клирици се теглятъ на сждѣ отъ всякакви лица, а сждатъ се и единитѣ и другитѣ въ обикновенитѣ сждища на Княжеството.

Има пълна сила.

Има пълна сила съ притурка въ параграфъ в) и думитѣ: и на настоящия законъ.

обаче престъпление того устава, онъ се не престанва отъ службата си, а се наказва съразмѣрно. (*)

г) Ако злото му поведение противъ черковнитѣ правила или царскитѣ закони е станало обща съблазнь, и е навлекло върху му общо порицание и живо роптание.

104. Ако за първата отъ тия четири причини потребба да приемне повинний и гражданско наказание, извършва се първо противъ него отъ черковната власт опова, що въ такъвъ случай свещеннитѣ правила заповѣдватъ.

105. Преди обвиняемиятъ да се съди и осъди на престане отъ службата си за злото му поведение, предстоящата му черковна власт е длъжна незабавно да положи отеческиятъ и увѣщателниятъ образъ всяко старание и да стори всяко покушение за да би се обвиняемия и самъ въ поведението си несправилъ и съ обвинителитѣ си спогодилъ.

Въ никой обаче случай не се позволява на тая власт и да го отпуща безъ съдъ, по причина, че ако обвинителитѣ му постоянно вѣдватъ въ обвинението си, други пакъ изражавали благодарения или исхвали за него.

106. Рѣшенията, които съдържаватъ низвержение на архiereй, или престане отъ службата му безъ низвержение, не се изпълняватъ по тая часть, до гдѣто (и отпосенне даже противъ тѣхъ да не стане) не се потвърдятъ слѣдъ като се слуша обвиняемиятъ; първитѣ отъ Святия Синодъ, а вторитѣ отъ него и отъ Екзархийския съвѣтъ.

Има пълна сила.

Има пълна сила.

Има пълна сила съ пазѣнение на думитѣ Екзархийския съвѣтъ намѣсто Министерството на Исповѣданията.

Часть третя.

За приходитѣ и разносцитѣ.

107. Приходитѣ на епархийскитѣ архiereй, както и на самия Екзархъ сж:

а) Случайни називаемитѣ тѣхни правдини.

б) Денежнитѣ за тѣхъ опредѣлени дажби.

108. Самитѣ случайни правдини, които иматъ право да искатъ и да зематъ рѣчениитѣ архiereй, като се уничтожаватъ всички други по обичаю съществувавши (***) такива тѣхни правдини, се опредѣляватъ както слѣдва:

а) за литургия по призвание освѣтъ ония, които сж длъжни да правятъ даромъ, както по доло, ще се каже гр. 50;

б) за водоосвящение, което правятъ по призвание, а никогда безъ да ги викатъ, освѣтъ водоосвящението, което сж длъжни да правятъ даромъ на Богоявление гр. 20;

в) за годекъ благословляемъ отъ тѣхъ подобно по призвание гр. 20;

г. за вула, спрѣчь позволение за вѣнчание. . . гр. 12;

Отъ тѣхъ обаче половината само принадлежатъ на архiereйтѣ, а другата половина се дава на ковчегътъ на казата или нахията, на която принадлежи вѣнчаниитѣ, въ полза на училищата и;

д) за вѣнчание, що правятъ по призвание. гр. 50;

е) за издание на распустително писмо . . . гр. 50, отъ които половината за архiereйтѣ, а другата половина за ковчегътъ на епархийския съвѣтъ.

Има пълна сила.

Има пълна сила освѣтъ параграфитѣ г), е) и з), които правдини принадлежатъ на епархийскитѣ съвѣти, както ще се опредѣли по-доло.

Грошоветѣ 20 се замѣняватъ съ франки 4, а грошоветѣ 50 се замѣняватъ съ франки 10.

(*) Такожде и служащитѣ въ Българската Екзархия мирски лица, когато се докаже, че сж дѣйствували противъ настоящия уставъ или направили нѣкое злоупотребление, ще се престанватъ отъ службата си или, ако е нужда, ще се обаждатъ на Царското Правителство за да се съдятъ по царския законъ.

(**) Като филотино, воиеня, емнатикъ и пр.

ж) за погребение умершаго по призвание . гр. 50;

з) за потвърждение подписа на всякакво писмо гр. 20;

Отъ тѣзи обаче правдина половината само принадлежи на архiereйтъ, а другата половина на общината, въ която става потвърждението.

109. Гдѣто и да се намери въ епархията си архiereйтъ длъженъ е да служи даромъ литургия въ праздниците: Рождества, Богоявления, Благовѣщения, Воскресения Христова, Пятдесятници, Св. Апост. Петра и Павла Успения, въ Недѣля Православия, въ память мѣстния церкви, въ память святихъ равноапостолъ Кѳрила и Методия, въ деньтъ на установлението на Българската Екзархия, като народенъ празникъ.

При тѣмъ длъженъ е да служи литургия веднажъ даромъ въ която община дойде, кога обхожда епархията си за общо благословение на християнитѣ.

110. Въ случай отрицанія за дозволение на бракосочетание, по причина, че то е противуправилно, работата се разгѣжда въ смѣсепѣ съвѣтъ, и споредъ станалото въ него рѣшеніе, съгласно съ правилата; дава се или се отрича дозволение. А на това рѣшеніе правдината ще се вземе отдѣлно, споредъ членътъ 115.

111. Ако нѣкой отъ архiereйтъ поиска или земе нѣщо друго или нѣщо повече отъ опредѣленитѣ въ 108 членъ правдини, не само се задѣлжава да отдаде двойно число отъ колкото е взетъ, но, ако би да повтори едно такова денежно злоупотрѣбление онъ приема и правилно наказание; освѣтъ ако докаже, че това количество му се е дало самоволно и безъ никакво прямо или косвено исканіе отъ негова страна.

112. Денежнитѣ дажби на архiereйтъ се опредѣляватъ както слѣдува:

на архiereйтъ отъ първостепеннитѣ епархии ежегодно гр. 72,000;

на архiereйтъ отъ второстепеннитѣ епархии гр. 54,000;

на архiereйтъ отъ третията степенъ гр. 45,000;

на Екзархътъ придажба ежегодно гр. 72,000;

на Синоднитѣ четирѣ архiereи такожде придажба ежегодно всякому по гр. 18,000.

113. Отъ тия дажби и придажби, които ще се събиратъ отъ християнскитѣ жители на всяка епархия, както по-долу ще се каже, Екзархътъ и другитѣ епархийски архiereи сж длъжни да носрѣщатъ личнитѣ и домашни свои разноси, а при томъ да поддържатъ и които би имали намѣстници архiereи, протосингели, сингели, диякони, (отъ които единъ ще бѣде проповѣдникъ) и служители свои, както и разноси, на обхожданието по епархията си, което по длъжностъ споредъ 82-й членъ би сторили или самоволно би предприели; а разносикътъ на прехожданието, което би сторили по призвание отъ нѣкое лице или отъ нѣкоя община, трѣба да имъ се плаща отъ ония, които ги призовали.

114. Всяка архiereйска дажба ще да се плаща исключително отъ християнскитѣ жители на всякий градъ и село въ епархията безъ никакво исклучение, а за придажбитѣ на Екзархътъ и за Синоднитѣ Архiereйски членове, както и за денежната опредѣлена награда на членоветѣ отъ Екзархийскитѣ совѣтъ (*) и, ако е нужна,

(*) За да се изпълняватъ точно и редовно възложенитѣ отъ настоящъ уставъ длъжности, опредѣлява се и за членоветѣ на Екзарх. совѣтъ една годишна заплата, която е, за цариградскитѣ членове отъ тойзи совѣтъ гроша 18,000, а за не цариградскитѣ гр. 36,000.

Има пълна сила съ притурка на праздниците: 19 Февруария, день на освобождението, и другитѣ народни праздници опредѣлени отъ Н. Събрание.

Има пълна сила съ разлика, че работата се разгѣдва въ епархийскитѣ съвѣтъ на основание на 94 членъ параграфъ д).

Има пълна сила.

Тоя членъ се приспособява тѣй:

Архiereйтъ отъ епархиятъ въ Княжеството прпематъ отъ Правителството равна плата на годишната по франка 10,000.

Синодальния архiereй отъ Княжеството получава отъ Правителството придажба ежегодно фр. 6,000.

Тоя членъ се приспособява тѣй:

Отъ тия дажби архiereйтъ отъ епархиятъ въ Княжеството сж длъжни да носрѣщатъ личнитѣ и домашни свои разноси, а при томъ да поддържатъ и други служители свои, както и разносикътъ по обхожданието епархията си, което по длъжностъ споредъ 82 членъ би сторили или самоволно би предприели; а разносикътъ на прехожданието, което би сторили по призвание отъ нѣкое лице или отъ нѣкоя община, трѣба да имъ се плаща отъ ония, които сж ги призовали.

Тоя членъ се приспособява тѣй:

Всяка архiereйска дажба се плаща отъ Правителството.

Сжщо пакъ правителството плаща ежегодно на Екзархията за Екзархийскитѣ разноси франка 50,000.

Разносикътъ за епархийскитѣ съвѣти, както и за чиновникитѣ се плащатъ, споредъ както се опредѣли по-долу въ тоя законъ.

на нѣкои сп членове отъ епархійскитѣ смѣсенни свѣти, еще же и за другитѣ екзархески и епархійски разноски като за писари и други свѣтни служители, за писателни вещества и за други такива общи потребности, опредѣлява се да се плащатъ, освѣтъ количествата на архиерейскитѣ дажби, и по четири гроша още за всяко вѣчило на всякий безъ исключение градъ и село въ епархитѣ; а само за помощъ на Екзархійскитѣ разноски, по четири гроша за всякий цариградскій жителъ бѣлгаринъ, който самъ по себѣ и независимъ има своя търговска или друга работа.

115. Правдинитѣ, които за истата цѣль ще се плащатъ, споредъ цѣнописъ, който ще се особно съчини отъ Екзархійскитѣ свѣти, за съчинение или преписъ на завѣщателно, вѣино (приданно), святоподарително, или друго нѣкое официално писмо, отъ който го иска еще же и за сѣдебни рѣшения или други такива изложения принадлежатъ на общитѣ Екзархійскій ковчегъ, ако дѣлото е станало въ Святитѣ Синодъ или въ Екзархійскитѣ свѣти; а на епархійскитѣ, казалийскитѣ или нахійскитѣ ковчегъ, ако то е станало въ смѣсеннитѣ епархійскитѣ, казалийскитѣ или нахійскитѣ свѣти, и ще се разносятъ за разнитѣ нужди на общата служба или на общественитѣ заведения на мѣстото.

За да се даде знакъ официалности на тия писма Святитя Синодъ и рѣшенитѣ свѣти ще държатъ и ударватъ на тѣхъ печать, припознатъ отъ Царското Правителство.

116. Имѣнията на безъ завѣщание умрѣли архиереи като се платятъ разноскитѣ за погребѣнието имъ, ще се раздѣлятъ на три части: отъ които дѣтѣ принадлежатъ по половина на общитѣ Екзархійскій и Епархійскій ковчегъ, а третията на роднинитѣ имъ, а ако ли имъатъ роднини, на училищата на отечеството имъ.

Исключаватъ се отъ това раздѣление на останалото архиерейско имѣние най-хубавитѣ му останали архиерейски одежди, ведно съ митра, патерица и двоетрисвѣщници, които оставатъ на Епархията.

117. Завѣщанията, които би оставили Архиперитѣ, ако сж редовно станали, иматъ сила само за движимитѣ или недвижими имѣния, които именовдвано или доказано сж имали преди да станатъ Архиперей, и които сж именовд придобили отъ подарение, завѣщание или наследство отъ тѣхнитѣ еродиници или приятели; а другото имъ отъ нари или вѣщи иманне, като се унищожи завѣщанието, расподѣлява се споредъ предидущитѣ членъ.

118. За оздравление на имѣнието на умрелитѣ епархійски Архиперей, ще се зематъ слѣдующитѣ мѣрки:

Щомъ се представи нѣкой Архиперей, смѣсеннитѣ епархійскитѣ свѣти запечатва и оздравява останалото му имѣние, а послѣ извѣстява и на Святитя Синодъ.

А щомъ намѣстникитѣ, който ще се опредѣля споредъ 47 членъ, пристигне въ епархията, рѣшенитѣ свѣти распечатва и расписва точно, съ него наедно, рѣченото имѣние, и расписътъ преписватъ въ нарочна кодика ведно съ потребното за него съчинено изложение, което като подчинатъ вси, проваждатъ преписътъ му потвърденъ до Святитя Синодъ и ако има завѣщание, проваждатъ и неговъ преписъ потвърденъ.

Тойзи расписъ като ся разгледа при Екзархитѣ въ Синодътъ и въ Екзархійскитѣ свѣти, и като се потвърди, ако е станалъ редовно, зановѣдува се писмено да се продаде имѣнието съ наддача (мезатъ) на мѣстото, да се събератъ и земанията на покойнитѣ ако има, и да

Тоя членъ се приспособява тѣй:

Правдинитѣ, които ще се зематъ и разносятъ ще се опредѣлятъ по-долу въ тоя законъ.

Епархійскитѣ свѣти на Княжеството ще държатъ и ударватъ на книгитѣ си печать, припознатъ отъ Княжеското Правителство.

Има нѣлна сила.

Има нѣлна сила.

Има нѣлна сила съ измѣнение на думитѣ смѣсеннитѣ епархійскитѣ свѣти въ епархійскитѣ свѣти, който освѣтъ на св. Синодъ, извѣстява и на Министерството на Исполвданията и испроважда освѣтъ на св. Синодъ, и до Мни. на Исполвданията преписъ както отъ изложението, тѣй и отъ завѣщанието.

Разгледванитѣ на расписътъ и зановѣдта за продаванитѣ на иманитѣ ставатъ само отъ Върховнитѣ сждъ на Княжеството и извршенитѣ се съобщава чрезъ Министерството на Исполвданията въ св. Синодъ.

се прати ново изложение за все това отъ смѣсенъ свѣтъ, и отъ намѣстникътъ, което като се прочете такожде при Екзархътъ, Синодътъ и въ Епархийскій свѣтъ, и като се намѣри редовно, одобрява се и се потвърждава,

119. Слѣдъ оздравителнитѣ тия формални мѣрки, рѣшеното имѣние, ако нѣма завѣщание, расподѣлява се, по писменна заповѣдь на Синодътъ, споредъ 116 членъ; ако ли има завѣщание, испърво се испитва, при Екзархътъ въ Синодътъ и въ Екзархийскій свѣтъ редовността и законността му касателно до външнитѣ форми на съчинението му; и ако се яви нередовно, то се унищожавя и се полага въ дѣйствиє 116-й членъ; ако ли се намѣри редовно, испитва се и отъ вътрѣ съдържанието му и се извършва онова, що е заповѣдано въ 117-ий членъ.

120. Касателно до външната форма, счита се за законно и редовно всяко завѣщание, което и да не носи на никой свидѣтель подписътъ, писалъ го е обаче цѣло и подписалъ го е съ ржката си самъ завѣщателътъ; ако ли е писано съ друга ржка, пакъ се счита за редовно, ако носи, освѣтъ своеръчнитѣ неговъ подписъ, подписътъ на четиръ поне почтени свидѣтели, или подписътъ най-малко на двама свидѣтели, а при томъ и потвърждението на едно черковно, или гражданско началство.

121. За поддържане на училищата въ разнитѣ и градове и села, всяка епархия може по предложение на митрополитътъ съ смѣсенъ при него свѣтъ и съ одобрение на св. Синодъ и на Екзархийскій свѣтъ, да приложи благословно количество на архиперейската си дажба, което да се расхвърли, съразмѣрно съ нея, на всѣкий отъ християнскитѣ жители на градътъ или селото, комуто принадлежи училището.

122. Святий Синодъ и Екзархийскій свѣтъ могатъ такожде, за учреждение и поддържане на Богословско и друго висше въ Цариградъ Българско училище, да устрои и издѣйствиува да се плаща и събира редовно на годината по едно благословно количество, толкова отъ святитѣ архиперей по епархитѣ и отъ священникитѣ, които иматъ енория, колкото и отъ благоговѣйнитѣ манастири, и даже, ако трѣба, да се приложи и едно благословно количество на архиперейската дажба въ всяка епархия, което да се расхвърли съразмѣрно по християнскитѣ жители.

123. По призвание на Святий Синодъ и Екзархийскій свѣтъ, смѣсенитѣ свѣти на всяка епархия ще се погрижатъ да направятъ, спорѣдъ нуждата на всяко мѣсто, точното описание и опредѣление на всяка енория, както и опредѣлението на правдинитѣ, които и каквито ще се даватъ на священникътъ отъ жителитѣ на енорията, така що всяка една отъ тѣхъ да може да поддържава охолно свой священникъ, и ще съчинятъ за това потребното изложение.

Рѣшеното изложение отъ всѣхъ подписано и потвърдено отъ митрополита ще да се испраща до Святий Синодъ, който заедно съ Екзархийскій свѣтъ, като го преглѣда въ одобрятъ, ще заповѣдуватъ писмено изпълнението му.

124. Опредѣленитѣ висше количества за архиперейскитѣ дажби и придажби и за другитѣ Екзархийски и епархийски общи разноси ще се расхвърлятъ, събиратъ и испращатъ дѣто трѣба по слѣдующий начинъ.

125. Въ Цариградъ Екзархътъ, ведно съ Екзархийскій свѣтъ, ще се погрижатъ частъ по-напредъ за да стане, чрезъ съществующитѣ български мухтари и чрезъ нарочно опредѣлени способни лица, расписъ на всичкитѣ

Има пълна сила съ притурка, че писменна заповѣдь трѣба да има и отъ Министерството на Исповѣданията, а завѣщанието се испитва само въ Върховнитѣ съдъ.

Има пълна сила.

Остава безъ дѣйствиє въ Княжеството, тъй като тая грижа е възложена на Министерството на Просвѣщенето.

Има пълна сила въ епархитѣ на Княжеството, само ако Правителство на Княжеството разрѣши.

Тоя членъ се приспособява тъй както е наредено по-долу въ тоя законъ.

Остава безъ дѣйствиє въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствиє въ Княжеството.

въ Цариградъ пребивающи Българи, които иматъ своя търговска или друга независима печалба.

126. Въ всѣка епархия архiereйтъ или неговия намѣстникъ, ведно съ епархийския смѣсенъ съвѣтъ, ще се погрижатъ такожде частъ по-напредъ за да стане, чрезъ старѣйшинитъ (ихтияръ-меджлислери) и мухтаритъ на всѣка каза и нахия на епархията, расписъ на всичкитъ съществуващи вѣнчила, колкото се наметина намѣрватъ въ епархията.

127. Изработенитъ тия расписи въ Цариградъ ще се напишатъ, подпишатъ и съ мухтарекний печатъ потвърдятъ отъ изработившиитъ ги на двѣ първообразни изложения, отъ които едното ще си задържи принадлежащия мухтаринъ или единъ отъ опредѣленитъ за това способни лица, а другото ще се даде на Екзархския съвѣтъ, който ще да го държи въ архивитъ си, слѣдъ като го препише и въ една нарочна Екзархийска кодика.

128. Изработенитъ расписи въ всѣка каза и нахия ще се напишатъ, подпишатъ и съ мухтарекний печатъ потвърдятъ въ три първообразни изложения, отъ които едното ще си задържи въ архивитъ казалийскій или нахийскій съвѣтъ, слѣдъ като го препише въ нарочна своя кодика, другото ще се проводи и предаде на епархийскій смѣсенъ съвѣтъ за да се държи такожде въ архивитъ му, слѣдъ като се препише и въ нарочна на митрополитята кодика, а третото ще се испрати чрезъ митрополитѣ или неговия намѣстникъ до Екзархѣтъ и Екзархийскитъ съвѣтъ, който такожде ще да го напише въ архивитъ си слѣдъ като го препише въ нарочна Екзархийска кодика.

129. Споредъ цариградскитъ рѣчени расписи, Екзархѣтъ ведно съ Екзархийскитъ съвѣтъ ще пресметнатъ за всѣко въ тѣхъ име по четири гроша, а колкото гроша се покаже да се дава венчко въ всѣкъ цѣлий расписъ, цѣлото количество ще се расхвърли на всѣко въ расписѣтъ име съразмѣрно съ състоянието му, което ще се добръ испита отъ расписавшиитъ, и тѣй по колкото гроша се намѣри благословно да дава всѣко име, ще се съчини за това новъ расписъ въ двѣ първообразни изложения, отъ които едното ще да се напише и подпише въ кодиката, а другото отъ Екзархѣтъ и Екзархийския съвѣтъ подписано и съ Екзархийскитъ печатъ потвърдено, ще се испрати съ писмо отъ Екзархѣтъ до принадлежащия мухтаринъ или до опредѣленитъ за това способни лица за да се събератъ частъ по-напредъ, съ записка за приеманнето имъ отъ всѣко въ расписѣтъ име, рѣченитъ опредѣлени количества, и ги внесжтъ незабавно въ Екзархийскій ковчегъ, за което ще земжтъ отъ ковчежикѣтъ потребната доказателна записка.

130. Такожде споредъ Епархийскитъ рѣчени записки митрополитѣтъ ведно съ епархийския смѣсенъ съвѣтъ, ще расхвърлятъ първо количеството на архiereйската дажба по всичкитъ вѣнчила на епархията; а послѣ като пресметнатъ колко гроша се нада да даватъ венчко споредъ вѣнчилата си християнитъ на всѣка каза и нахия особено за архiereйската дажба, ще пресметнатъ по четири гроша на вѣнчило да видятъ и колко гроша се нада да даватъ венчко споредъ вѣнчилата си рѣченитъ християни особено за общитъ Екзархийски и епархийски разписки; и тѣй като се познаятъ тия двѣ главни количества, ще станатъ за все това двѣ първообразни изложения, отъ които едното писано и подписано въ кодиката ще остане въ митрополитята; а другото писано на особна книга и подписано отъ митрополитѣтъ или неговия

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

намѣстникъ и отъ епархійския смѣсенъ съвѣтъ, ще се испрати съ писмо отъ митрополитъ до смѣсенія съвѣтъ на всѣка каза и нахия, съ поръчка да привикатъ незабавно всичкитъ селски и градомахаленски старѣйшини, за да се расхвърлятъ чрезъ тѣхъ, споредъ царскій низамъ, рѣшенитъ двѣ главни количества на всѣко вѣнчило съразмѣрно съ състоянието му, и споредъ това расхвърляние да стане новъ расписъ, въ който ще се показва по колко гроша се е паднало да дава всѣко вѣнчило за архиерейска дажба и по колко за общи разноси. Тоя расписъ ще се расписе въ три първоначални изложения, отъ старѣйшинитъ подписани и съ мухтарскитъ печати потвърдени, отъ които едното ще задържи и пазн въ архивитъ си, слѣдъ като го препише и въ кодиката си, всѣкий казашійскій и нахійскій смѣсенъ съвѣтъ, другото ще се проводи до епархійския смѣсенъ съвѣтъ за да се държи и пазн въ архивитъ му, слѣдъ като се препише такожде въ кодиката на митрополита, а третото ще да се испрати чрезъ митрополитъ до Екзархъ и Екзархійския съвѣтъ, който ще подобно да го държи и пазн въ архивитъ си слѣдъ като го препише въ кодиката на Екзархията.

131. Като се тъй приеми и преглѣдатъ рѣшенитъ расписи и изложения, ако сж редовно споредъ низамъ станали, потвърждаватъ се отъ митрополитъ ведно съ епархійския смѣсенъ съвѣтъ, слѣдователно же и отъ Екзархъ ведно съ Екзархійския съвѣтъ; и щомъ се извѣсти писмено за това послѣдне потвърждение, митрополитъ пише окръжно до всичкитъ смѣсени съвѣти въ епархията и имъ заповѣда да се погрижатъ за да се събержатъ точно и непремѣнно, по пай-стодитъ за всѣко време, определенитъ за всѣко вѣнчило количества чрезъ мѣстнитъ мухтари, които сж длѣжни да даватъ всѣкому записка за плащането му. А отъ събираемитъ количества, колкото принадлежатъ на архиерейската дажба, рѣшенитъ смѣсени съвѣти ще ги внасятъ скоро цѣли въ епархійскій ковчегъ срѣщу записка доказателна за внасянието имъ; а отъ колкото принадлежи на общитъ разноси, 60 пари ще задържатъ за мѣстни разноси на казата или нахията, а останитъ 100 пари ще внасятъ пакъ срѣщу доказателна записка въ епархійския ковчегъ, който обаче ще задържи отъ тия пари за помощ на епархійскитъ общи разноси само 20 пари, а другитъ два гроша ще се испращатъ незабавно чрезъ митрополитъ и Екзархъ до Екзархійскитъ ковчегъ, който ще да имъ испраща такожде незабавно потрѣбната доказателна записка.

132. Колкото пари се внасятъ въ епархійския ковчегъ за архиерейската дажба, ще се даватъ тоя часъ отъ него на архиерейтъ, или комуто онъ писмено заповѣда срѣщу доказателна записка.

А отъ колкото пари се внесжтъ и оставятъ при всѣкий смѣсенъ съвѣтъ за общитъ съвѣтни разноси, като се исплатятъ тия разноси, ако би да артиса нѣщо, то ще се употрѣблява, заедно съ други опредѣлени приходи, за учреждение и поддържане на едно мѣстно духовно училище.

133. Такожде колкото пари се внесжтъ въ Екзархійския ковчегъ, като се исплатятъ точно и редовно придажитъ на Екзархъ, и на синодитъ Архиепи и други общи Екзархійски разноси, ако би да артисатъ пари, тия ще се употрѣбляватъ по рѣшение на Екзархияскитъ съвѣтъ, ведно съ други отъ уставтъ опредѣлени или позволени приходи, за учреждение и поддър-

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

Остава безъ дѣйствие въ Княжеството.

жане въ столицата на едно висше духовно училище и за направата на една българска всеобща черква и на единъ Екзархийскій домъ, за които Екзархийскій съвѣтъ се задължава особно да се погрижи за потребната власт и помощ на Честното Царско Правителство.

134. Слѣдъ веѣка четвърта година Екзархътъ заедно съ свѣтлия Синодъ и съ Екзархийскій съвѣтъ сж длѣжни да свикватъ съ дозволение на Царското Правителство пълномощни представители отъ веѣка епархия и отъ Цариградскитѣ български жители на общий народенъ Екзархийскій съвѣтъ, въ който ще се предлагатъ, разгледватъ и одобряватъ общитѣ Екзархийски смѣтки, и ще се поправява или допълнява, ако се отъ опитъ покаже такава нужда Уставътъ.

Има пълна сила съ притурка, че Св. Синодъ иска разрѣшение отъ Министерството на Исповѣданията за испращанне на пълномощни представители отъ епархитѣ на Княжеството.

Чл. 3. За испълнение на припособенитѣ въ Княжеството Екзархийскій Уставъ ставатъ допълненіята, които сж показани въ слѣдующитѣ членове въ тоя законъ.

Чл. 4. При Митрополита има единъ протосингелъ, който по представлението на Митрополита се назначава и получава плата отъ Правителството.

Той помага на Митрополита и го замѣтнова. —

Чл. 5. За веѣка епархия има единъ проповѣдникъ, който постоянно ходи изъ епархията, за да проповѣдва и особно по ония мѣста, които му се укажатъ отъ Митрополита или отъ епархийскій съвѣтъ.

По представлението на Митрополита той се назначава и получава плата отъ Правителството.

Чл. 6. Въ веѣка епархия има канцелария, която служи и за Митрополита и за епархийскій съвѣтъ. Канцеларията сѣстои:

а) отъ единъ секретаръ назначаванъ отъ Министерството на Исповѣданията по представлението на епархийскій съвѣтъ;

б) отъ двама помощници на секретаря, които трѣба да сж и двамата дякони и които въ сжщо време служатъ за дякони на Митрополита. Тѣй се назначаватъ отъ Митрополита и получаватъ заплатата само отъ епархийскій съвѣтъ; и

в) отъ двама прислужници.

Чл. 7. При веѣкий благочинникъ има единъ писаръ и единъ прислужникъ. Писарътъ се назначава отъ Митрополита по представлението на благочинника.

Чл. 8. Енория се наричатъ кѣшитѣ отъ единъ градъ или село, които въ черковно отношение се намиратъ подъ вѣдомството на единъ священникъ.

Чл. 9. Енория не може да бѣде по-малка отъ 150 кѣщи и по-голяма отъ 200 кѣщи. Енорията може да бѣде и по-малка отъ 150 кѣщи; ако едно село по-малко отъ 250 кѣщи си има черковата и нѣма на около му друго село безъ черкова, което да може да му се притурри.

Чл. 10. Веѣка енория, ако си нѣма черкова, трѣба да се привърже на най-близката черкова и священникътъ отъ енорията се смѣта принадлежащъ на тая черкова. Но ако тая енория сѣстои отъ едно отдѣлно село, тамъ трѣба да има единъ молебенъ домъ, въ който, ако не божественната служба, то други обязательни трѣби трѣба да се извършатъ. Тоя молебенъ домъ зависи и се управлява отъ черковата на която е привързана енорията. Черковното настоятелство избира трима души отъ тая енория, които прибиратъ приходитѣ отъ молебнитѣ домъ, отъ които приходи двѣтѣ трети предаватъ на черковното настоятелство, а едната третя задържатъ за капиталъ за построяване на черкова.

Чл. 11. Веѣка черкова има по една или по-много енории. Еноритѣ се дѣлятъ на първостепенни, второстепенни и третостепенни.

Чл. 12. Първостепенни сж еноритѣ на съборната черкова въ градътъ, дѣто е сѣдалището на Архиепископа; второстепенни сж еноритѣ при другитѣ градеки черкви, както въ сѣдалището на архиепископа, тѣй и въ другитѣ градища на епархията; третостепенни сж всичкитѣ енории при селскитѣ черкви.

Общинитѣ на паланки рѣшаватъ на коя степенъ трѣба да бѣдѣтъ еноритѣ при тѣхнитѣ черкви.

Чл. 13. Черква, която се намира въ единъ градъ или село, дѣто има друга черкова и която нѣма по-много отъ 50 кѣщи (енория) се затваря и се служи въ нея само единъ пѣтъ въ годината на храмътъ, освѣтъ ако тая черкова си има постояенъ приходъ, за да може да посрѣщне платата на священникътъ, на пѣвецътъ и на клисарѣтъ. Имотътъ на такава черкова, която не може да покрие горѣрѣчената плата, се управлява отъ общината, която го употребява за друго богоугодно заведение.

Чл. 14. Както черковата, тѣй и имотътъ ѝ, който може да сѣстои въ движими и недвижими имущества, сж прѣдѣлени на общината, въ която се намира тая черкова. Но тоя имотъ, до дѣто сѣществува черковата или нуждата за черкова, общината не може да го употребѣи за друга общинска полза, освѣтъ слѣдъ като посрѣщне нуждитѣ на тая черкова. И обратно ако би имотътъ на черковата да не покрива нуждитѣ на черковата, слѣдъ като се наложи единъ приличенъ налогъ върху жителитѣ, които принадлежатъ на тая черкова, общината е длѣжна да помогне отъ своитѣ общи имоти за неизбѣжитѣ нужди на черковата.

Чл. 15. Остатъкътъ отъ годишния приходъ на черковния имотъ общината не може да го употреби за друго освѣтъ за помощъ и улучшение на първоначалнитѣ училища на еноритѣ на тая черкова.

Остатъкътъ отъ черковния приходъ се казва оная сума, която остане слѣдъ като се покрпятъ слѣдующитѣ черковни разноси: а) купилото на масло и свѣщи, б) платата на священника, пѣвцитѣ и на клисаря, в) поправянieto на черковата и имотитѣ ѝ и г) украшението на черковата.

Черковното настоятелство рѣшава за първитѣ три разноси, а общината за украшението.

Чл. 16. Въ едно село или градъ, дѣто вече съществува черкова, друга нова черкова не може да се направи, ако за нея нѣма излишни енорити по-много отъ 500 кхжи и ако енорититѣ сж приготвили предварително разносиктѣ за направата ѝ. И за по-малко енорити може да се направи нова черкова, ако бл освѣтъ за построяването има единъ приходъ, който да оздравява тритѣ вида разноси, показани въ гор. членъ.

Разрѣшението за построяване на нова черкова става отъ Министерството на Вътрѣшнитѣ работи и отъ Министерството на Исповѣданията.

Чл. 17. Всѣка черкова има черковно настоятелство, съставено отъ 3 до 5 миряне избрани по начинътъ показанъ въ общинския законъ.

Чл. 18. Черковното настоятелство е натоварено да блд за поддържаннето и съхранението на храмътъ и на имотитѣ му и да управлява както имотитѣ, тъй и приходитѣ и разносиктѣ на черковата.

Чл. 19. Въ всѣка черкова има една кондика добръ подвързана, въ която се занисватъ, при изборитѣ на нови членове на настоятелство, имената и прѣкоритѣ на членоветѣ отъ черковното настоятелство, колкото нхти отслужатъ честно и ревностно една година. Имената на всичкитѣ почивши отъ тая кондика се внасятъ въ единъ поменникъ, за който се държи общъ парастасъ всѣка година на

Чл. 20. Черковното настоятелство управлява съобразно съ тоя и съ общинския законъ. То има право да съставлява правилници по управлението си до колкото му допуца общинския законъ.

Чл. 21. Приходитѣ които управлява черковното настоятелство сж:

- а) Приходитѣ отъ имотитѣ завѣщани на черковата, или придобити отъ приходитѣ на черковата;
- б) Приходитѣ отъ сумми завѣщани на черковата;
- в) Приходитѣ отъ даване въ наемъ на столоветѣ (троноветѣ) въ черковата;
- г) Приходитѣ отъ два дискоа;
- д) Приходитѣ отъ продажбата на воцениитѣ свѣщи;
- ж) Приходитѣ отъ гробищата;
- з) Приходитѣ отъ тъй нарѣченитѣ обязательни трѣби, а именно:

- 1) За вѣнчаванне отъ фр. до фр.
- 1) „ крѣщение „ „ „ „
- 3) „ молитвенна вода „ „ „ „
- 4) „ молитви на 40 дни. „ „ „ „
- 5) „ голѣмо онѣло „ „ „ „
- 6) „ малко онѣло „ „ „ „

Членъ 22. Запрещено е на частни лица да правятъ и да продаватъ воцени свѣщи. Правянieto и продаването имъ се оставятъ на грижата на училищното настоятелство отъ срѣдоточнето на всѣка околия, която употреблява чистия имъ приходъ за полза на училищата на мѣстото. Това настоятелство употреблява каквото срѣдство намѣри за правенieto и продаването на свѣцитѣ; но въ всѣкий случай тѣ трѣба да се продаватъ на черковитѣ съ умѣренна цѣна.

Чл. 23. Ако гробищата сж общи за много черкови, отъ приходитѣ имъ се ползватъ всичкитѣ.

Чл. 24. Въ ония мѣста, дѣто гробищата иматъ кола за пренасяние на умрѣлитѣ, трѣба да се плаща на черковата за това пренасяние споредъ една такса, съставена за всѣко мѣсто отъ черковното настоятелство.

Чл. 25. Освѣтъ онова, което се плаща на черковата споредъ членъ 21, плаща се още и за черковнитѣ украшения, които се изнасятъ изъ черковата за тия священнодѣйствия.

Чл. 26. Нито священникътъ, нито нѣкой черковнослужителъ има право да иска нѣщо за извършване на священнодѣйствиата показани въ членъ 21 (отъ параграфа 1 до 8), за които се плаща направо на черковата.

Чл. 27. Расходитѣ на една черкова сж:

- а) Расходитѣ за масло, свѣщи, вино и просфори;
- б) заплатитѣ на священникитѣ, на дяколитѣ, на пѣвцитѣ и на черковнослужителитѣ;
- в) поддържаннето и поправяннето на черковата и на имотитѣ ѝ, и
- г) потребнитѣ украшения на черковата.

Членъ 28. Годишната заплата на священникитѣ е:

- а) За единъ священникъ отъ първостепенна енория фр. 2,400.
- б) За единъ священникъ отъ второстепенна енория фр. 1,800.
- в) За единъ священникъ отъ третостепенна енория фр. 1,200.
- г) За единъ дяконъ отъ съборна черкова фр. 1,200.
- д) За единъ дяконъ отъ другитѣ черкови фр. 1,000.

Пѣвцитѣ и другитѣ черковни прислужници получаватъ заплата споредъ както се условятъ съ настоятелството.

Освѣтъ горѣказаната заплата, священникитѣ получаватъ възнаграждение:

- а) За водосвятъ вѣнъ отъ черковата;
- б) За четение надъ болни;
- в) За елеосвящение;
- г) За надгробна молитва;
- д) За молитва на основание и освящение нови здания.

Ако би нѣкой християнинъ освѣтъ енорийския свещеникъ покани и други священникъ или дяконъ, той е длъженъ да имъ дава възнаграждение за трудътъ имъ.

Чл. 29. Ако би приходитъ на черковата да не можатъ да покриятъ първитъ три расходи, показани въ предущий членъ, то съ разрѣшение на общинското управление, въ което се намира черковата, черковното настоятелство расхвърля единъ приличенъ налогъ, въ пари или натура, споредъ мѣстния обичай, за събираннето на който се грижи общинското управление.

Чл. 30. Ако би и чрезъ налогътъ неможатъ да се покриятъ тритъ вида разноси на черковата, общинското управление допѣли недостатѣтъ отъ своитъ общински приходи.

Чл. 31. Ако би една черкова да придобива приходи, които надминуватъ расходитъ ѝ, показани въ чл. 27, двѣтъ трети отъ остатѣтъ се дѣлятъ за поддържаннето на училищата въ енорията на тая черкова, а едната третя се оставя за капиталъ на черковата.

Чл. 32. Всѣка година, преди днъ се утвърди общинския бюджетъ, черковното настоятелство приготвя бюджетътъ на приходитъ и расходитъ на черковата.

Чл. 33. Черковното настоятелство трѣба да зема съгласието на най-стария отъ священникитъ за суммата, която то ще покаже въ бюджетътъ на разноситъ за нѣщата и издѣлѣния за богослуженнето, като: вино за причастие, просфори, кадило и проч. Неспоразумѣнието се рѣшава окончателно отъ Митрополита.

Чл. 34. Бюджетътъ тѣй приготвенъ се утвърждава отъ общинското управление и се туря въ дѣйствиe.

Чл. 35. Сметкитъ на черковното настоятелство се разгледватъ и одобряватъ отъ общинското управление.

Чл. 36. При всѣкий епархийскій съвѣтъ се основава една епархиялна каса съ три ключа, отъ които единъ се държи отъ Митрополита, другия отъ единъ отъ членовѣтъ на епархийския съвѣтъ, а третия отъ главния секретаръ на съвѣтътъ.

Чл. 37. Въ епархийската каса влизатъ тия приходи:

- а) отъ вулитъ, които се даватъ отъ 10 до 40 фр;
- б) „ свидѣтелства за вули по 40 сантима;
- в) „ распуснително отъ 20 до 40 фр.
- г) „ кръстително по 1 фр.
- д) „ вѣнчално отъ 1 до 5 фр;
- е) „ потвърждение на поднесъ по 4 фр;
- ж) „ право за рѣшения на съвѣтитъ споредъ съдебни правдини.

Членъ 38. Вулитъ, свидѣтелствата за вули, распуснителното, кръстителното и вѣнчалното се приготвятъ отъ Министерството на Исповѣданията, на което носятъ печатътъ и се раздаватъ отъ него съ смѣтка:

- а) на благочинникитъ само вулитъ;
- б) на священникитъ свидѣтелствата за вули, кръстителнитъ и вѣнчалнитъ; а
- в) на съвѣтитъ распуснителнитъ.

Членъ 39. Епархийската каса расходува:

- а) за четворицата членове на епархийския съвѣтъ, а именно:

1) по 400 фр. на година придажба за всѣкий священникъ — членъ, който си има жилището въ градътъ, дѣто е сѣдалището на съвѣтътъ.

2) по 1,000 фр. за всѣки священникъ — членъ, който си нѣма жилището тамъ.

- б) на главниятъ секретаръ на епархийската канцелария фр. 2,400;
- в) на дяконитъ, помощникитъ на главния секретаръ по фр. 1,200;
- г) на прислугитъ на канцеларията по фр. 800;
- д) на канцеларски разноси, писци, освѣщение, топление и проч. 2,000;
- е) на благочинникитъ за продажба по фр. 600 на година;
- ж) на писаритъ при благочинникитъ по фр. 800;
- з) на прислугитъ на благочинникитъ по фр. 600;
- и) Канцеларски разноси за благочинникитъ по фр. 300;
- к) за извънредни по рѣшението на епархийския съвѣтъ по 1,000 фр.

Чл. 40. Всѣка година преди измѣненіята на членовѣтъ на епархийскій съвѣтъ, той сключва смѣткитъ на епархийската каса на три екземпляра съ подписитъ и печатътъ на съвѣтътъ, отъ които единътъ испровожда въ Екзархията, другия въ Министерството на Исповѣданията, а третия задържа въ своитъ архиви, отъ който ставатъ копии подписани отъ новия съставъ на съвѣтътъ, за да се предадатъ всѣкому отъ членовѣтъ на стария съставъ.

Чл. 41. Всѣкогодишния остатѣкъ на епархийската каса се расходува:

- а) за наплата и поддържанне на митрополията по разрѣшението на Министерството на Исповѣданията;
- б) за поддържаннето на едно епархиялно богословско училище подъ надзорътъ на Министерството на Просвѣщеннето, за приготвление на епархийски священници; и
- в) за капиталъ на епархийската каса за пенсии на духовенството.

Чл. 42. Отъ сѣдѣющитъ въ Княжеството монасири или Св. обители, Рилскійтъ, Троянскійтъ и Прео-

браженският (при Търново) остават подъ непосредственото вѣдомство на Св. Синодъ за достижение на цѣльта, показана въ членъ 94, параграфъ а) отъ Екзархийскитѣ Уставъ.

Чл. 43. Всичкитѣ други мъжки манастири, както и всичкитѣ женски манастири на Княжеството се преименоватъ на свещенни приюти съ цѣль да помагатъ на злочеститѣ. Тѣ сж подъ вѣдомството на Св. Синодъ за духовното управление на братството, което се намира въ приютѣтъ; а за недуховното управление приютитѣ сж подъ вѣдомството на Министерството на Исповѣданията.

Чл. 44. За постижение на цѣльта показана въ членъ 42, тритѣ Св. обители ще употрѣбятъ постепенно слѣдующитѣ срѣдства:

а) основаватъ печатници за печатанне книги за употрѣбление въ черквитѣ и съ съдържанне нравствено-религиозно за употрѣбление между народѣтъ, както и на учебници за Закона Божий, който се преподава въ училището;

б) занимаватъ се съ съчинение на показанитѣ въ параграфъ а) на тоя членъ книги, както и съ парекданieto на книгитѣ за употрѣбление въ черковитѣ и най-послѣ;

в) основаватъ училища за учение и възпитание на лица, които се готвятъ да постъпятъ въ академии за приготвление на висшето не женено духовенство.

Чл. 45. Св. Синодъ съ помощта на Правителството ще тури въ извѣстностъ състоянието на тия три Св. обители и тутакси зема мѣрки за изпълнение на съдържанieto на предния членъ 44.

Чл. 46. Всичкитѣ членове отъ братствата, които се намиратъ сега въ тритѣ Св. обители, ако не сж способни да съдѣйствуватъ на цѣльта на Св. обители, премѣстватъ се въ приютитѣ.

Чл. 47. Никой отъ членоветѣ на братствата отъ Св. обители и приютитѣ не може да живѣй въ село или градъ съ монашеска схима безъ особено позволение отъ Министерството на Исповѣданията.

Чл. 48. Въ продължение на една година отъ обнародването на тоя законъ, Св. Синодъ ще приготви:

1) единъ правилникъ за условията, които се изискватъ отъ лицата, които приематъ на себѣ си монашеска схима, между които условия да има и тия:

а) че никой мъжъ, не може да приеме монашеска схима, ако не е достигналъ на възраст 40 години, а жена на възраст 30 години и;

б) че никой мъжъ, който приеме монашеска схима, не може да претендира на иеромонашески чинъ;

в) че всѣкий мъжъ или жена, които приематъ монашеска схима, направятъ си предварително завѣщание потвърдено отъ духовната и гражданска власть и;

г) че слѣдъ като се исключи отъ братството споредъ правилата на Св. обитель или Св. приютъ, било мъжъ, било жена, отнема имъ се монашеската схима и нѣматъ право да си искатъ назадъ завѣщаното на Св. обитель или на Св. приютъ;

2) единъ правилникъ за управлението на Св. обители по духовната и недуховната частъ;

3) единъ правилникъ за управлението на Св. приюти по духовната частъ и;

4) единъ правилникъ за приеманне въ иеромонашески чинъ на лицата, които сж приели монашеска схима и които се приготвятъ за членове на висшето не женено духовенство, съ узаконение, че никоя Св. обитель при Св. приютъ нѣма да притѣжава по-много отъ двоица иеромонаси и отъ двама дякони.

А Министерството на Исповѣданията, слѣдъ като тури въ извѣстностъ състоянието на Св. приюти, ще приготви правилници за употрѣбление и управлението на срѣдствата, които ще зематъ Св. приюти за достижение на цѣльта, показана въ горния членъ 44.

Чл. 49. Срѣдствата за достижение на цѣльта на Св. приюти сж:

а) работение на единъ занаятъ;

б) приеманне и съдържанне на всичкитѣ ония лица, мъжи и жени, които, като не сж възможни да се хранватъ отъ работата си, принудени сж да ходятъ по просия, която е заурѣщена въ цѣлото Княжество;

б) приеманне и грижанне на полудѣли лица;

г) приеманне, поддържанне и употрѣбление на работа слѣпи, нѣми и глухи, както и недѣлнви (сакати), които сж принудени да просятъ;

д) вардение, употрѣбление на работа и съдържанне малолѣтни престѣпници осѣдени.

Чл. 50. Управлението на Св. обители, което ще се състави споредъ правилникѣтъ, показанъ въ параграфъ 2, чл. 48, всѣка година ще прави сметки и приготвя бюджетѣтъ си, които ще ги представя на разглѣждане и одобряние на Св. Синодъ.

Чл. 51. Тия сметки и бюджетъ, Св. Синодъ ще съобщава на Министерството на Исповѣданията и ще му иска одобрянието, както и материална помощъ, ако има нужда за такава.

Чл. 52. Всѣко управление на Св. приюти, съставено споредъ правилникѣтъ показанъ въ параграфъ 3, чл. 48, ще дава на Св. Синодъ всѣка година рапортъ по управлението по духовна частъ на приютѣтъ.

Чл. 53. Всѣки Св. приютъ ще има едно настоятелство съставено отъ 3 до 5 миряни, което ще се избира всѣка година споредъ редѣтъ, показанъ въ общинския законъ, отъ общинскитѣ избиратели на оня градъ или село, на които отдавна и по обичая сж привързани Св. приюти и което управлява приютѣтъ споредъ правилникѣтъ показанъ въ чл. 48.

Това настоятелство за женскитѣ Св. приюти е съставено отъ госпожи, избрани отъ госпожитѣ на общинскитѣ избиратели на ония градове или села, на които сж привързани приютитѣ отдавна и по обичая. На тия госпожи помогатъ мъжитѣ имъ или близкитѣ роднини.

Чл. 54. Настоятелството приготвя сметкитѣ и бюджетѣтъ на приютѣтъ и ги предлага на одобряние на своитѣ избиратели.

То иска одобряването имъ отъ Министерството на Исповѣданията и въ този случай иска и материална помощ, ако има нужда отъ такава.

Чл. 55. Запрѣщено е на Св. обители и на Св. приюти да испроваждатъ отъ братията си на просия вѣтъ отъ обителитѣ и приютитѣ, нито да испроваждатъ отъ братството тѣй нарѣченитѣ таксоти.

Чл. 56. Всичкиѣ здания нарѣчени метохи и тѣхнитѣ имоти, принадлежаще на манастиритѣ отъ Княжеството и отъ другадѣ, ставатъ притѣжане на общинитѣ дѣто се намиратъ. Исключатъ се отъ това правило метохитѣ и имотитѣ имъ, които принадлежатъ на тритѣ Св. обители както кхщитѣ, които сж служили до сега за метохи на тия обители, тѣй и другитѣ имъ имоти по селата и градинцата оставатъ притѣжани на Св. обители и се ползватъ отъ приходитѣ имъ.

Чл. 57. Всичкиѣ распореждания, които сж противни на този законъ, унищожаватъ се.

Славейковъ: Освѣнъ исчетений сега законопроектъ, има внесенъ за четение още единъ законопроектъ, и той е за организацията на санитарното управление. Той е наистина малтъкъ, но азъ бихъ предложилъ, ако може, да се остави четението на този законопроектъ за въ петтъкъ, както и другитѣ, които сж внесени. А сега да разгледаме отговорътъ на Тронната рѣчь, защото е потребно да се обмисли и да се предаде Адресътъ поскоро. После ще имаме време да се занимаваме съ законопроектитѣ. Ако Народ. Сѣбр. е съгласно на това, нека се приеме. Гласове: (съгласно.)

Предсѣд.: Приема ли Народ. Сѣбр. предложението на Г-на Славейкова, да се отложи избирането на комисията, а сега да се пристъпи къмъ четението отговора на Тронната рѣчь? (Приема се.)

Бурмовъ: Азъ мисля Г-да, че не е достаточна една и сжщата комисия за всичкиѣ законопроекти, които сж внесени, но за всѣкий законопроектъ да се избира отдѣлна комисия. (Гласове: така е!)

Докл. Михайловски: (Отъ трибуната:) Имамъ честта да предложа на вашето обсъждане проекта за отговорътъ на Княжеската рѣчь, съчиненъ отъ комисията, която нарочно се избра отъ ваша страна (Чете отговорътъ:)

Ваше Височество!

Представителитѣ отъ второто обикновено Народно Сѣбрание, свикани втори пѣтъ на сесия, за най-щастливи се считаме, дѣто се удостоихме да чуемъ сърдечнитѣ Ваши привѣтствия и, при това тържественно обстоятелство, да поднесемъ на Ваше Височество израженията на искреннитѣ чувства отъ народа за вѣрностъ и преданностъ къмъ Васъ — Неговий любимъ Господаръ.

Ваше Височество! За дълго време ще остане въ паметта ни оня печаленъ день, който поради смъртта на незабвенната българска майка — възлюбенната Ваша леля, хвърли всичкий народъ въ трауръ и Ви принуди да побързате съ личното изтъкование чувствата на дълбоката му скръбъ предъ Негово Императорско Величество, Царя-Освободителя, Който и въ този случай благоиз-

волилъ да Ви даде нови доказателства за любовта си къмъ ошастливения отъ Него народъ.

Много ни зарадваха увѣренията на Ваше Височество, че Великиѣ Сили продължаватъ да изказватъ симпатитѣ и благоволенията си къмъ насъ; но още по много ни радватъ трогателнитѣ — Ваши думи, които съ най-живъ интересъ изслушахме, за блѣскавия приемъ, който Ви направилъ Господарътъ на Сърбия и неговия народъ, сжщо и за посѣщението, сторено Вамъ въ Русе отъ Негово Краловско Височество, Князя на Румъния. Нѣмаме съмнѣние, че този приемъ и това посѣщение сж вѣренъ отблѣскъ на народнитѣ стремления и, поради това, ще бждѣтъ едно здраво ржчателство за поддръжане и укрѣпление добритѣ и приятелски отношения помежду тритѣ единовѣрни, сѣсѣдни народи, съединени съ толкова много исторически връзки и общи интереси.

Господарю! Народътъ Ви, като се облѣга на войскитѣ си, особено же въ тия важни времена, за най-священъ дългъ счита да благодари Вамъ, тѣхний Върховенъ Началникъ, за храбростта и усърдието, които тѣ показаха при искореняване разбойничеството въ источната частъ на Княжеството, сжщо и за неуморнитѣ трудове, каквито ежедневно полагате за усъвършенствование военната организация.

Ваше Височество! На пълно съзнаваме важността на работитѣ, които ни очакватъ по устройството на управлението, сжщо и голѣмата нужда на отечеството ни отъ сѣриозна и постоянна работа, за да може то да развие и усъвърши своята скромна мисия на Балкански Полуостровъ. Поради това и ще обърнемъ дължното внимание върху законопроектитѣ, каквито има да чете се представятъ отъ правителството на Ваше Височество, както за народната милиция и финанситѣ, така и по другитѣ клонове на управлението. Но особено внимание ще обърнемъ върху важния въпросъ за желѣзнитѣ пѣтица, — въпросъ, който се касае до най-жизнениѣ интереси на страната ни и който съ това му или онова рѣшение може да унапреди или упропастаи недавно възродената ни държава.

Предъ видъ прочее на такава широка перспектива, която благоволихте Ваше Височество да откриете за нашата дѣятелностъ, смѣемъ да се надѣемъ, че насърчени отъ горѣщото Ви желание, да видите милото ни отечество благополучно и уплатено съ крѣпки стѣпки къмъ едно свѣтло бъдеще, ще можемъ да отговоримъ поне до нѣкъдѣ на голѣмата си и трудна задача.

Да живѣе Негово Височество Български Князь **Александръ Първий!**

(Всичкиѣ депутати ставатъ на крака и викатъ съ ржкоплѣскания: да живѣе!)

Предсѣд.: Желаетъ ли Народ. Събр. да се разисква този отговоръ испѣло или членъ по членъ? (Гласове: членъ по членъ.)

Докл. Михайловски: (Чете първата алинея:)

„Ваше Височество!

Представителитѣ отъ второто обикновено Народно Събрание, свикани втори пътъ на сесия, за най-щастливи се считаме, дѣто се удостоихме да чуемъ сърдечнитѣ Ваши привѣтствия и, при това тържественно обстоятелство, да поднесемъ на Ваше Височество израженията на искреннитѣ чувства отъ народа за вѣрностъ и преданностъ къмъ Васъ — неговий любимъ Господаръ.“

Тихчевъ: Въ тоя периодъ азъ виждамъ една грѣшка: думата „Представителитѣ“ е турена въ трето лице, пакъ казуемъ — въ първо лице. Ако се говори за представителитѣ, тогава трѣба да се каже: „за най-щастливи се считатъ, дѣто се удостоихъ да чуятъ“. Или пъкъ за по-добрѣ да се притури мѣстоимението „ние“ и да се каже: „Ние представителитѣ и т. н. за най-щастливи се считаме, дѣто се удостоихме да чуемъ и т. н.“

Докл.: Много ще бѣде грозно, ако се каже предъ Главата на държавата: „Ние представителитѣ“ защото никакъ не е удобно единъ народъ да каже на Господаря си една рѣчь, която почнува съ „ние“.

Предсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху тѣзи алинея? (Не желаетъ.) Приема ли Народното Събр. тѣзи алинея както си стои въ проекта? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката (Никой не дига.)

Докл.: (Чете втората алинея:)

„Ваше Височество! За дълго време ще остане въ паметта ни оня печаленъ день, който, поради смъртта на незабвенната българска Майка, възлюбената — Ваша Леля, хвърли всички народъ въ трауръ и Ви принуди да побързате съ личното изтълкуване чувствата на дълбоката му скръбъ предъ Негово Императорско Величество Царя-Освободителя, който и въ тоя случай благоизволилъ да Ви даде нови

доказателства за любовта си къмъ ошастливенитѣ отъ Него народъ.“

Соколовъ: Тукъ има дума „трауръ“, която е странна. Не може ли тая дума да се измѣни съ друга нѣкоя българска дума? Азъ мисли, че тя може да се замѣсти съ „скръбъ“ или „жалъ“.

Докл.: Думата „трауръ“ по български значи „жаление“; но и тая дума дохожда отъ глаголъ съществителенъ и нѣма такава смисълъ, какъто има думата „трауръ“. Заради това за сега може да остане чуждата дума, до когато нашия языкъ си образува своя.

Живковъ: Думата „ошастливенитѣ“ е русска дума, тя може да се замѣни съ българска дума. Въместо ошастливитѣ ние казваме „честитѣ“ и „добро-честъ“ — И тѣй може да се каже: „за любовта си къмъ одоброшастителнитѣ отъ Него народъ.“

Докл.: У насъ думата „честъ“ значи „счастие“ и „почетъ“; тукъ не може да се каже „одоброшастителенъ“ но може да се каже „ошастливенъ“, понеже тая дума е приела гражданско право у насъ и я употребяваме, заради това и комиссията намѣри за благословно да си остане, както си е.

Предсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Не желаетъ.) Приема ли Народ. Събр. тая алинея както стои въ проекта? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дига.)

Докл.: (Чете 3 алинея.)

„Много ни зарадваха увѣреніята на Ваше Височество, че Великиѣ Сили продължаватъ да изказватъ симпатитѣ и благоволеніето си къмъ насъ; но още по много ни радватъ трогателнитѣ Ваши думи, които съ най-живъ интересъ изслушахме, за блѣскавий приемъ, който Ви направилъ Господарѣтъ на Сърбия и неговий народъ, също и за посѣщението, сторено Вамъ въ Русе отъ Негово Краловско Височество, Князя на Румѣния. Нѣмаме съмнѣние, че тоя приемъ и това посѣщение сж вѣренъ отблѣсъкъ на народнитѣ стрѣмления и, поради това, ще бждѣтъ едно здраво ржчателство за поддръжане и укрѣпление добритѣ и приятелски отношения помежду тритѣ единовѣрни, съседни народи, съединени съ толко много исторически връзки и общи интереси.“

Предсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху тая алинея? (Не желаетъ.) Приема ли я Народ. Събрание както си е въ проекта? (Приема.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дига.)

Докл.: (Чете 4. алинея:)

„Господарю! Народътъ Ви, като се облѣга на войскитѣ си, особено же въ тия важни времена, за най-священъ дългъ счита да благодари Вамъ, тѣхний Върховенъ Началникъ, за храбростта и усърдието, които тѣ показаха при искореняване разбойничеството въ источната частъ на Княжеството,

сжщо и за неуморнитѣ трудове, каквито ежедневно полагате за усъвършенствование военната организация“.

Предсѣд.: Желает ли нѣкой да говори върху 4 алинея: (Не желае.) Приема ли я Народ. Събр. както си е въ проекта? (Приема.) Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дига).

Докл.: (Чете 5 алинея:)

„Ваше Височество! Напълно съзнаваме важността на работитѣ, които ни очакват по устройството на управлението, сжщо и голѣмата нужда на отечеството ни отъ сериозна и постоянна работа, за да може то да се развие и нещѣлни своята скромна миссия на Балканскій Полуостровъ. Поради това и ще обрнемъ длъжното внимание върху законопроектитѣ, каквито има да ни се представятъ отъ правителството на Ваше Височество, както за народната милиция и финанситѣ, така и по другитѣ клонове на управлението. Но особено внимание ще обрнемъ върху важниятъ въпросъ, за желѣзницитѣ пѣтица, — въпросъ, който се касае до най-жизненнитѣ интереси на страната ни и който съ това му или онова рѣшение може да унапреди или упропасти недавно възродената ни държава“.

Предсѣд.: Желает ли нѣкой да говори?

Живковъ: Тукъ виждамъ при думата „миссия на Балканскитѣ Полуостровъ“, прилагателното име „скромна“ миссия. Азъ мисля, че това е „трудна“ миссия. — Да е останала България по св. Стефанския Договоръ и ако се простира до Егейското море, тогава би могло да се каже такова нѣщо.

Доклад.: Миссията на всѣкий народъ е оная, която Божия промисълъ му е назначилъ. Тукъ не можемъ да даваме тѣзи или онѣзи смисълъ, за да се преглъква нашето лоялно чувство. Тукъ се разбира, че Божия промисълъ ни е поставилъ на това парче земя да напредваме, да се цивилизуваме и т. н. — Но желанията сж желания и тѣ си нѣматъ мѣстото тукъ. За това нашата скромна миссия е Божия промисълъ, а Божия промисълъ е голѣма програма. (Удобрене.)

В. Радославовъ: На края е казано: „но особено внимание ще обрнемъ върху важниятъ въпросъ за желѣзницитѣ пѣтица — въпросъ, който се касае до най-жизненнитѣ интереси на страната ни и който съ това му или онова рѣшение може да унапреди или упропасти недавно възродената ни държава.“ Споредъ менъ послѣдното предложение отъ този периодъ е неумѣстно. Достаточнo би било да се каже: „но особено внимание ще обрнемъ върху важниятъ въпросъ за желѣзницитѣ пѣтица — въпросъ, който се касае до най-жизненнитѣ интереси на страната.“ Отъ тамъ нататъкъ предложението да се изостави, така би било по умѣсти, отъ колкото да се тури въ

отговора на Княжеското слово.

Доклад: Г-нъ предговорившии не ни каза мотиви, защо това не е умѣстно. Тия сж твърдитѣ важни предприятия, отъ които ние твърдѣ малко проумѣваме, само знаемъ, че тѣ струватъ много милиони, — а кръвта на държавата сж финанситѣ. За това ние имаме даже примѣри отъ други държави, които сж си побъркали смѣткитѣ съ желѣзницитѣ (одобрителна веселостъ); това се види много лесно, когато човекъ не държи смѣтки за онова, което печели и което харчи. Отъ това може да се докара даже Финансиално порабощение на държавата. Не говори за политически порабощения, защото не ще дойде никой да завладѣе България. Но има Финансиални завладѣния, които правятъ човека робъ и бѣднитѣ — роби на богатитѣ. Този въпросъ като е много важенъ, зато и ние можемъ да се изразимъ за неговата важностъ въ отговорътъ на Тронната рѣчь.

В. Радославовъ: Азъ напълно признавамъ, че този въпросъ е твърдѣ важенъ въ економическо отношение на държавата; но това ще се види особено тогава, когато ще ставатъ дебати за него. Ние тука не трѣба да даваме такива ясни дефиниции; но трѣба да се спремъ до предложението, което захваща съ „и който.“ Азъ постоянствамъ на това и мисля, че безъ него ще бѣде по добръ, отъ колкото да остане.

Докладчикъ: Особено внимание обръща Негово Височество на този въпросъ, и въ този въпросъ ние сме заплетени даже по Берлинскитѣ Трактатъ; слѣдователно той не е никакъ отъ маловажнитѣ въпроси. Тукъ не предрѣшаваме нищо, ние неказваме дали го отхвърляме или приемаме. Но като казва Князътъ, че този въпросъ е отъ голѣма важностъ и сериозенъ, тогава и ние отговаряме, че той е единъ въпросъ, отъ рѣшението на когото много зависи да ли ще напредва държавата, или ще се упропасти, то е въпросъ и тѣй трѣба да стои това предложение тука.

Д-ръ Браделъ: Почитаемата комиссия може да каже, че фразата е турила безъ да се предрѣшава въпроса: но понеже въ Тронното слово се говори за важността на този въпросъ и съ тѣзи фраза Н. Събрание казва, че признава неговата важностъ, то ще се усили, ако стои тука само важността на този въпросъ. Разбира се, че не се предрѣшава нищо.

Бръшляновъ: Г-нъ Радославовъ казва, че много по добръ нѣлѣ да бѣде Адресътъ, ако се изхвърлеше послѣдната частъ на тѣзи алинея. Ако това е тѣй, то най-добръ ще бѣде, ако се каже още по краткъ: но особено внимание ще положимъ при въпроса за желѣзницитѣ пѣтица и опредѣлителната дума: „важнитѣ“ да се неспомѣнуване; но когато **важнитѣ**

се спомънува, то трѣба по доло да се обясни важността и съ това ний искаваме на своя Господаръ това, което Той чювствова за този въпросъ. Прочее много добръ е да си остане редакцията тъй както си е. (Гласове: исчерпано е!)

В. Радославовъ: Г-нъ предговорившии бѣше казатъ да се промѣни съвършено редакцията на този членъ; (Гласове: не е тъй!) сир. да се съкрати. Отъ онова, на което азъ настоявамъ, да се изостави не се заключава непризнание отъ моя страна, че може желѣзнитѣ пѣтица да унапредятъ или да упропастятъ България; моето мнѣние бѣше и е, че много по добръ щѣше да звъни, ако да се изоставаше послѣдната фраза.

Икономъ Попъ Тодоръ: Азъ несъмъ съгласенъ съ предговорившии, който иска да извади послѣдното предложение на този периодъ. А менѣ друго нѣщо ми се види тъмно, именно тука дѣто се казва: „Съ това или онова рѣшение“, това е тъмно. По добръ ще бжде да се каже: „въпросътъ, който се касае до най жизненнитѣ интереси на страната, и което рѣшение съгласно съ тѣзи интереси ще унапреди нашата държава“.

Доклад.: Отецъ Икономъ П. Тодоръ зима само хубавата страна на работата и казва, че този важенъ въпросъ е рѣшенъ съгласно съ нашитѣ интереси и пр. Но не е тъй: тука има и добра и лоша страна. Ние вече имаме една желѣзница на вратътъ си (Веселостъ), и трѣба да си отваряме очитѣ за напредъ. (Удобряване.)

Славейковъ: Желателно би било да знаемъ мнѣнието на Комиссията, която казва тука „върху законопроектитѣ, каквито има да ни се представятъ отъ правителството на ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО, както за народната милиция и финанситѣ,“ а въ Тронната рѣчь е казано: „за усъвършенствование на военната ни организация, военний Ми министръ ще Ви представи между друго: единъ запонопроектъ за народната милиция.“ Тѣзи двѣ милиции: една която се тука спомънува и друга въ словото на Н. Височество, да ли сж едно и сжщо; или тука за милицията що се говори е особено и пакъ за войската особено? Добръ е да знаемъ, какъ се е ръководила Комиссията, когато е употребила тука тая дума.

Доклад. Комиссията е глѣдала на нар. милиция, като на народна войска и се е ръководила отъ Берлинския трактатъ, който казва: че Бъл. Княж. ще има своя народна милиция. Истина, Комиссията дойде до това мнѣние да отдѣли армия отъ народно опълчение; но понеже и въ словото на Н. Височество стоятъ думитѣ: „за усъвършенствование на народната милиция,“ затова Комиссията тѣзи думи е поддържала. И можемъ да разумѣваме подъ дума милиция и постоянна войска.

Стамболовъ: Но не е тука само Берл. договоръ, който казва на Комиссията да мисли тъй или иначе. Ние знаемъ, че има отъ по-напредъ законъ за опълчението; тука се говори за народна милиция или за народна войска и тъй го разбира Комиссията, безъ да се отнесе до Берлинския договоръ. Но като нѣма да се говори за опълчението въ Тронната рѣчь нищо, тогава въ този отговоръ разбирали сме законопроектъ за усъвършенствование на народна войска,

Мин. Цанковъ: Напротивъ въ словото на Н. Височество разбирало се е народно опълчение; а колкото се касае до Берл. трактатъ дѣто се спомънува думата „милиция“, то самитѣ членове на Берл. Конференция си казаха: какво ще каже думата „милиция“? Милиция значитова, каквото значение и даватъ въ една държава. Нѣма положително значение тая дума; защото една държава нарича нар. гвардия съ дума милиция, въ друга държава нарича се сжщата войска, и самитѣ дипломати дори и Бисмаркъ самъ питаше: какво значение да и се даде; А тука въ словото на Князя „милиция“ се разбира опълчението, и тъй сжщо трѣба Н. Събрание да разбере въ отговора на Тронната рѣчь народно опълчение.

Д-ръ Браделъ: Въ Комиссията станаха приказки въ какъвъ смисълъ да се опредѣли думата „милиция.“ Въ Берл. трактатъ спомънува се думата милиция; но понеже думата милиция употребена е въ Тронната рѣчь, кждѣто се говори за усъвършенствование и организация на войската, то нѣмаме причина да мислимъ, че се касае до опълчението, но трѣба да разбираме войската. Комиссията употреблява дума милиция по тая причина, защото е употребена и въ Тронната рѣчь и отъ нея се разбира войската, която сжществува въ България и за усъвършенствование, на която се говори въ Тронната рѣчь. Понеже Г-нъ Мин. Цанковъ разясни какъ трѣба да се разбира, тогава нетрѣба да правимъ такава разляка между милиция и войска, а просто да кажемъ онова което е въ тронната рѣчь.

Мин. Цанковъ: За доказателство, че милицията значи опълчение е, че има вече законопроектъ за нар. опълчение, който е раздаденъ. Това служи за доказателство, че се разбираше въ Тронната рѣчь подъ дума „милиция“ народно опълчение; А защо е турено дума милиция, а не народно опълчение? За това има причина въ бързината, съ която се работеше. Вие знаете, че словото се приготвя отъ Министерскиятъ Съвѣтъ и се превозда на френски да се поднесе на Н. Височество. Когато се превоздаше, неможеше да се тури друга дума освѣнъ „milice“ за преводъ на народно опълчение. Послѣ когато Н. Височество преглѣда словото, даде се изново да се преведе. Понеже станаха нѣкои мнѣне-

ния, онзи, който го превозваше, тури вмѣсто „народно опълчение“ дума „милиция“. И тъй въ словото на Н. Височество тѣзи думи трѣба да се разбира народното опълчение, за което се внесе вече и законопроектътъ (Гласове: исчерпано е.)

Славейковъ: Азъ съмъ задоволенъ отъ тѣлкованието, както се каза тука отъ Г-на Мин. Цанкова, че трѣба тъй да се разбира. Комиссията, понеже не е намѣрила друго тѣлкование, оставила оная дума която се намира въ тронната рѣчь. А какъвъ ще бѣде законопроектъ, за тъй нарѣчената милиция или народно опълчение, него ще видимъ, когато му дойде реда.

Грънчаровъ: Понеже за дума „милиция“ станаха много тѣлкования, че нѣкои разбиратъ, че милиция е редовна войска, че това е равно съ опълчението, тогава, като има двойно значение, подобри би било да се изостави тѣзи дума и да се каже: „ще обърнемъ надлѣжното внимание върху законопроектитѣ, каквито има да ни се представятъ отъ правителството на Ваше Височество по всичкитѣ клонове на управлението.“ Тѣй ще се избѣгнатъ различнитѣ тѣлкования.

Донладъ: Съ обща една дума не може да се замѣни; именно въ Княжеското слово стои „милиция, финанситѣ и други законопроекти“, а отъ това се вижда, че Н. Височество обръща особено внимание на тѣзи двѣ работи, т. е. на войската и на Финансовото Министерство, а подиръ и на другитѣ министерства. Н. Височество рекомандува на особено внимание на представителитѣ, именно законопроектъ за милицията и за финанситѣ. Слѣдователно не е прилично да промѣняваме ние онова, което ни се препоръчва отъ Н. Височество.

Мин. Цанковъ: Напротивъ словото на Н. Височество не препоръчва законопроекти за война и финанси; но казва, че между законопроектитѣ препоръчва и законопроектъ за милицията, за беглика, десетъка, като притурия и „въобще за данѣцитѣ“. (Гласове: исчерпано е!)

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Нежелаетъ.) Приема ли Нар. Събрание 5-та алинея, както стои въ проекта? (Приема се.)

Докладъ: (Чете: 6-та алинея.) „Предъ видъ прочее не такава широка перспектива, която благоволихте Ваше Височество да откриете за нашата дѣятелность, смѣемъ да се надѣемъ, че насърчени отъ горѣщото Ви желание, да видите милото ни отечество благополучно и уплатено съ крѣпки стѣпки къмъ едно свѣтло бѣдѣще, ще можемъ да отговоримъ поне до нѣкъдѣ на голѣмата си и трудна задача“.

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Нежелаетъ.)

Докл: (Чете исцѣло отговорътъ на Тронната рѣчь, която се прие безъ измѣнение. Когато сепрочете най послѣдната алинея „да жи вѣе“, депутатитѣ станаха прави, ржкоплескаха и шумно викаха: да живѣе Н. Височество!)

Предсѣдатель: Давамъ исцѣло на вотирание. Приема ли Нар. Събрание Тронната рѣчь, както се прочете сега исцѣло? (Приема се.) Тогава иде на редъ, кой да я представи на Н. Височество. (Гласове: бюрото.)

Славейковъ: Защото чухъ отъ нѣколко души да се казва „бюрото“, то по мое мнѣние не трѣба само бюрото да иде, защото този актъ е тържественъ; но трѣба да се избере една особна депутация, за да го представи съ единъ най тържественъ начинъ на Н. Височество.

Наумовъ: Азъ подъ името бюро разбирамъ предсѣдательтъ и двамата подпредсѣдатели. Ако отъ бюрото бѣдѣтъ само 3-ма, тогава предлагамъ да се избѣржтъ още 5 души за депутацията.

Грънчаровъ: Знаемъ всички, че въ миналата сессия ние избрахме една комиссия отъ 9 души. Тѣзи комиссия бѣхъ придружили и нѣколко членове отъ бюрото. Азъ мисля да изберемъ пакъ 9 души, както въ миналата сессия, а г-нъ предсѣдатель заедно съ двамата подпредсѣдатели, могатъ да придружатъ депутацията.

Предсѣдатель: Какъ приема Нар. Събрание, особенна комиссия ли да се избере? (Гласове: да!) Отъ 9 души ли да състои тя? (Гласове: да!)

Икономъ Попъ Тодоръ: Азъ не знамъ защо да се избиратъ 9 души, когато може да се свърши работата съ по малко. Азъ мисля, че сж достаточни 5 души и двама отъ бюрото: предсѣдателя и единъ подпредсѣдатель. И тъй да отидатъ 7 души.

Предсѣдатель: Тогава какъ приема Нар. Събрание, 9 души ли, или 7 души? (Гласове: 9 души.) Който приема да бѣдѣтъ 7 души да си дигне ржката. (Никой.) Тогава остануватъ 9 души.

Наумовъ: Най-първото предложение бѣше, да отидатъ предсѣдательтъ и двамата подпредсѣдатели.

Предсѣдатель: Събранието се произнесе, че ще се избере особна комиссия. Тогава лицата да се избѣратъ. По какво гласоподавание да се избѣратъ? (Гласове: по явно!)

Д-ръ Брадель: Отъ колко души да бѣде?

Предсѣдатель: Азъ дадохъ на гласоподавание и каза се, че 9 души.

Славейковъ: Азъ видѣхъ когато се произнесе Събранието противъ 7 души; но мисля, че между това е приела и трима отъ бюрото, тѣй щото само 6-мина отъ Нар. Събрание трѣба да се избѣратъ. (Гласове: тѣй.)

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание така

предложението, както го представи г. Славейковъ.
(Приема се.) Да се покажатъ лицата.

Бръшляновъ: Азъ предлагамъ г. Д-ра. Антонова. (Приема се.)

Тошковъ: Азъ предлагамъ г. Д-ра Брадея.
(Приема се.)

Тихчевъ: Азъ предлагамъ г. Михайловски.
(Приема се.)

Грънчаровъ: Азъ предлагамъ г. Петра Стан-
чова. (Приема се.)

Станчевъ: Азъ предлагамъ отецъ Икономъ Попъ Тодора. (Приема се.)

Бурмовъ: Азъ предлагамъ г. Тодорова.

Тодоровъ: Азъ мисля, че преди да дойде предложение за менъ, по-удобно ще бжде да се земе единъ отъ съгражданитъ ни мусулмани. Азъ предлагамъ Есадъ Ефендия. (Приема се.)

Председателъ: Тогава на дневний редъ за идущето заседание ще бъде четението на законопроекта за организацията на санитарното управление и законопроекта отъ военното Министерство. Засяданнето ще бъде въ Петъкъ. Сега трѣба да се споразумѣемъ кога да се подпише адресътъ. (Гласове: въ петъкъ!)

Бурмовъ: Казахте, че въ слѣдующето засѣданіе на дневний редъ ще бѣде четението на другитѣ законопроекти. Азъ мисля, че преди да се прочетатъ и другитѣ законопроекти, трѣба върху всѣкий да се произнесе Нар. Събрание, ще ли го разисква; а послѣ да се четатъ и другитѣ законопроекти; защото иначе ще се изгуби впечатлението, ако се четатъ

единъ по единъ. Най-добръ е да се чете единъ, а послѣ да се пита Нар. Събрание ще ли го разпеква и слѣдъ това ще се избере комиссия за да го разгледва.

Председателъ: Така се и разбира.

Тодоровъ: Предлагаме да се отложи идущето заседание за въ Петък. Азъ мисля утрѣ да стане, защото незнай защо да губимъ време. (Гласове: правилника тъй казва.) Но правилника позволява, когато има работа да се прави извънредно заседание.

Бурмовъ: Желателно бѣше да работи Нар. Събрание: всѣкий день; но това е невъзможно 1-во че се иска време за секретаритѣ да направятъ протоколи, а 2-ро иска се време за да се обмислятъ въпроситѣ подобру. Ако има всѣкогашъ разстояние по единъ день, тогава всѣкий може по-обширно да обмисли въпроса, толкозъ повече, че има хора, които иматъ и други работи. (Гласове: съгласни!)

Тодоровъ: Ако сж малко секретаритѣ, може да се прибаватъ още. Помните, че въ минилата сесия изъ начало имаме по 3 засѣдания въ седмицата, а послѣ въѣкий день по двѣ. По добръ е въѣкий день да засѣдаваме, а именно и утрѣ, понеже имаме толкова напечатани законопроекти.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание да се съберемъ утрѣ? (Гласове: не.) Който приема да си дигне ржката. (36 дигнаха, 47 съдятъ.) Понеже е меншинство, то споредъ правилника, остава за въ Петѣкъ да се съберемъ. Засѣданието се затваря.

(Конецъ въ 5 часа.)

Предсѣдатель: { *П. Р. Славейковъ.*

Подпредседатели: { *Н. Сукнаровъ.*
С. Стамболовъ.

Секретари: { Ив. Даневъ.
Хр. Баларевъ.
В. П. Золотовъ.
К. Коевъ.

Ив. Даневъ.

Хр. Баларевъ.

В. П. Золотовъ.

К. Коевъ.

Управитель на стенографическото бюро А. Безеншекъ.